

- b) *sabirni centri* su mjesta kao što su gospodarstva, centri za prikupljanje životinja i sajmovi, na kojima se domaći kopitari ili domaće vrste goveda, ovaca, koza ili svinja podrijetlom iz raznih gospodarstava grupiraju u pošiljke;
- c) *pratitelj* je osoba koja prati životinje tijekom putovanja i izravno je odgovorna za njihovu dobrobit;
- d) *granični veterinarski prijelaz* je svaki granični prijelaz koji je određen i odobren za promet živih životinja preko granice Bosne i Hercegovine;
- e) *veterinarski propisi* su posebni propisi iz područja veterinarstva;
- f) *mjerodavna tijela* su:
- 1) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa - Ured za veterinarstvo BiH;
 - 2) Mjerodavna tijela entiteta: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske i Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;
- g) *mjerodavna inspeksijska tijela* su: Federalna uprava za inspeksijske poslove Federacije Bosne i Hercegovine, Republička uprava za inspeksijske poslove Republike Srpske, Inspektorat Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, županijske uprave za inspeksijske poslove i inspekcije u okviru lokalnih tijela uprave;
- h) *spremnik* je svaki sanduk, kutija, posuda ili druga čvrsta struktura koja se upotrebljuje za prijevoz životinja, a koja nije prijevozno sredstvo;
- i) *odmorišta* su mjesta odmaranja određena posebnim propisima;
- j) *izlazna točka* je granični veterinarski prijelaz ili neko drugo mjesto koje je odredio Ured za veterinarstvo BiH, a gdje životinje napuštaju carinsko područje Bosne i Hercegovine;
- k) *putovanje* je cjelokupan prijevoz od mjesta polazišta do mjesta odredišta, uključujući svaki istovar, smještaj i utovar životinja koji se odvija na usputnim mjestima putovanja;
- l) *čuvar* je svaka fizička ili pravna osoba, osim prijevoznika, koja je trajno ili privremeno odgovorna za životinje ili brine o životinjama;
- m) *plovilo za prijevoz stoke* je plovilo koje se koristi ili je namijenjeno korištenju za prijevoz domaćih kopitara ili domaćih vrsta goveda, ovaca, koza ili svinja, osim plovila s ro-ro tehnologijom ili plovila koja prevoze životinje u pokretnim spremnicima;
- n) *dugo putovanje* je putovanje koje traje dulje od osam sati, a koje počinje pokretanjem prve životinje iz pošiljke;
- o) *prijevozno sredstvo* je cestovno ili željezničko vozilo, plovilo i zrakoplov koji se upotrebljuju za prijevoz životinja;
- p) *navigacijski sustav* je satelitska infrastruktura koja osigurava globalne, trajne, točne i zajamčene usluge vremenskoga usklađivanja i pozicioniranja ili neka druga tehnologija koja osigurava usluge koje se u smislu ovoga Pravilnika smatraju jednakovrijednima;
- r) *organizator* je:
- 1) prijevoznik koji je sklopio ugovor s najmanje još jednim prijevoznikom za dio putovanja ili;
 - 2) fizička ili pravna osoba koja je sklopila ugovor s više prijevoznika za putovanje ili;
 - 3) osoba koja je potpisala Dio 1. plana puta iz Dodatka III. ovoga Pravilnika;
- s) *mjesto polaska* je mjesto u kojem se životinja prvi put utovaruje na prijevozno sredstvo pod uvjetom da je tamo bila smještena najmanje 48 sati prije polaska. Sabirni centri mogu se smatrati mjestom polaska pod uvjetom da je:
- 1) udaljenost prijedena između prvoga mjesta utovara i sabirnoga centra manja od 100 km ili;
 - 2) za životinje predviđeno dovoljno stelje, a ako je moguće, da životinje nisu vezane i da su napojene najmanje šest sati prije polaska iz sabirnoga centra.
- t) *mjesto odredišta* je mjesto u kojem je životinja istovarena iz prijevoznoga sredstva i:
- 3) smještena najmanje 48 sati prije otpreme ili;
 - 4) zaklana;
- u) *mjesto odmora ili transfera* je svako mjesto zaustavljanja tijekom putovanja koje nije odredište, uključujući i mjesto na kojem se životinje premještaju u drugo prijevozno sredstvo bez obzira na to istovaruju li se ili ne;
- v) *registrirani kopitari* su kopitari koji su uneseni ili registrirani i prihvatljivi za unos u rodovnik i identificirani s propisanim identifikacijskim dokumentima;
- z) *ro-ro plovilo* je pomorsko plovilo opremljeno tehnologijom koja cestovnim ili željezničkim vozilima omogućuje ukrcavanje i iskrcavanje s plovila;
- aa) *prijevoz* je premještanje životinja jednim ili više prijevoznih sredstava i s prijevozom povezani postupci, uključujući utovar, transfer, pretovar i odmor, sve do završetka istovara životinja na mjestu odredišta;
- bb) *prijevoznik* je svaka fizička ili pravna osoba koja obavlja prijevoz životinja za vlastiti račun ili za drugu osobu;
- cc) *neukroćeni kopitari* su kopitari koji se ne mogu vezati ili voditi na ularu, a da se pritom ne izazove uznemirenost, bol ili patnja koju je moguće izbjeći;
- dd) *vozilo* je prijevozno sredstvo opremljeno kotačima, koje se pokreće vlastitim pogonom ili tegli.

Članak 3.

(Opći uvjeti za prijevoz životinja)

- (1) Zabranjeno je prevoziti životinje ili omogućiti da se prevoze na način koji bi mogao izazvati ozljede ili nepotrebnu patnju životinja.
- (2) Pri prijevozu životinja moraju biti ispunjeni slijedeći uvjeti:
 - a) moraju unaprijed biti poduzete sve potrebne mjere, kako bi se na najmanju moguću mjeru smanjila duljina putovanja i zadovoljile potrebe životinja tijekom putovanja;
 - b) životinje moraju biti sposobne podnijeti putovanje;
 - c) prijevozna sredstva moraju biti dizajnirana, izrađena, održavana i njima se mora upravljati na način da se izbjegne ozljeđivanje i patnja životinja te osigura njihova sigurnost;
 - d) oprema za utovar i istovar mora biti odgovarajuće dizajnirana, izrađena, održavana i njome se mora upravljati na odgovarajući način, da se izbjegne ozljeđivanje i patnja životinja te osigura njihova sigurnost;
 - e) osoblje koje radi sa životinjama mora biti za to odgovarajuće educirano, odnosno osposobljeno, kako bi moglo obavljati poslove bez provedbe sile ili uporabe nekog drugog metoda koji može izazvati nepotrebnu tjeskobu, ozljede ili patnju;
 - f) prijevoz do mjesta odredišta mora biti obavljen bez kašnjenja, a uvjeti dobrobiti životinja redovito se provjeravaju i održavaju na odgovarajući način;
 - g) životinjama mora biti osigurana dovoljna podna površina i visina, primjerena njihovoj veličini i trajanju putovanja;
 - h) životinjama u odgovarajućim razmacima moraju biti nudi voda, hrana i odmor, koji kakvoćom i količinom moraju odgovarati njihovoj vrsti i veličini.

POGLAVLJE II. ORGANIZATORI, PRIJEVOZNICI, POSJEDNICI I SABIRNI CENTRI

Članak 4.

(Prijevozne isprave)

- (1) Zabranjeno je prevoziti životinje ako u prijevoznom sredstvu nema isprava u kojima je navedeno:
 - a) njihovo podrijetlo i vlasništvo;
 - b) njihovo mjesto polaska;

- c) datum i vrijeme polaska;
 - d) predviđeno mjesto odredišta;
 - e) očekivano trajanje predviđenoga putovanja.
- (2) Prijevoznik mora na zahtjev veterinarskoga inspektora ili ovlaštenoga veterinaru dati na uvid isprave iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 5.

(Planiranje obveza za prijevoz životinja)

- (1) Nijedna osoba, osim prijevoznika ovlaštenih sukladno članku 10. stavak (1) ili članku 11. stavak (1) ovoga Pravilnika, ne smije sklapati ugovore ili podugovore o prijevozu životinja.
- (2) Prijevoznici moraju odrediti fizičku osobu odgovornu za prijevoz, te osigurati da se informacije o planiranju, izvodenju i završetku dijela putovanja pod njihovim nadzorom mogu dobiti u svakom trenutku.
- (3) Organizatori moraju za svako putovanje osigurati da:
 - a) se dobrobit životinja ne ugrozi nedovoljnom koordinacijom pojedinih dijelova putovanja i uzeti u obzir vremenske uvjete;
 - b) je fizička osoba u svakom trenutku obvezna dati veterinarskome inspektoru ili ovlaštenome veterinaru informacije o planu, izvodenju i završetku putovanja.
- (4) Tijekom dugih putovanja na kojima se prevoze domaći kopitari, osim registriranih, i domaće životinje govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta, prijevoznici i organizatori moraju udovoljavati propisanom planu puta iz Dodatka II. ovoga Pravilnika.

Članak 6.

(Prijevoznici)

- (1) Zabranjeno je obavljati prijevoz bez odobrenja za obavljanje prijevozničke djelatnosti koje je izdalo mjerodavno tijelo entiteta na temelju članka 10. stavak (1) ili, za duga putovanja, članka 11. stavak (1) ovoga Pravilnika. Preslika odobrenja mora biti predočena veterinarskome inspektoru ili ovlaštenome veterinaru tijekom prijevoza životinja.
- (2) Prijevoznici moraju izvjestiti mjerodavno tijelo entiteta o svakoj promjeni u svezi s informacijama i ispravama iz članka 10. stavak (1) ili, za duga putovanja, članka 11. stavak (1) ovoga Pravilnika, najkasnije 15 radnih dana nakon promjene.
- (3) Prijevoznici moraju prevoziti životinje sukladno tehničkim pravilima navedenim u Dodatku I. ovoga Pravilnika.
- (4) Prijevoznici moraju povjeriti rad sa životinjama osoblju koje je za to osposobljeno sukladno odredbama iz dodataka I. i II. ovoga Pravilnika.
- (5) Zabranjeno je voziti ili obavljati poslove pratitelja životinja na cestovnom vozilu kojim se prevoze domaći kopitari ili domaće životinje govedih, ovčjih, kozjih ili svinjskih vrsta ili peradi, bez svjedodžbe o osposobljenosti iz članka 17. stavak (2) ovoga Pravilnika. Svjedodžba o osposobljenosti mora se dati na uvid veterinarskome inspektoru ili ovlaštenome veterinaru tijekom prijevoza životinja.
- (6) Prijevoznici moraju osigurati pratitelja koji prati svaku pošiljku životinja, osim u slijedećim slučajevima:
 - a) kad se životinje prevoze u spremnicima koji su osigurani, odgovarajuće prozračeni i, kad je to potrebno, sadrže dovoljno hrane i vode u posebnim posudama za raspodjelu hrane koje se ne mogu prevmuti, za putovanje koje je dvostruko dulje od očekivanog;
 - b) kad vozač obavlja poslove pratitelja.
- (7) St. (1), (2), (4) i (5) ovoga članka ne primjenjuju se na osobe koje prevoze životinje do najveće udaljenosti od 65 km, računajući od mjesta polaska do mjesta odredišta.
- (8) Prijevoznici moraju na zahtjev veterinarskoga inspektora ili ovlaštenoga veterinaru dati na uvid potvrdu o odobrenju propisanu člankom 18. stavak (2) ili člankom 19. stavak (2) ovoga Pravilnika.
- (9) Prijevoznici domaćih kopitara, osim registriranih, i domaćih životinja govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta na dugim

cestovnim putovanjima moraju se koristiti navigacijskim sustavom propisanim Odjeljkom 4. Poglavljem VI. Dodatka I. ovoga Pravilnika od:

- a) 1. siječnja 2011. godine za cestovna prijevozna sredstva koja su prvi put u funkciji;
 - b) 1. siječnja 2013. godine za sva cestovna prijevozna sredstva.
- (10) Prijevoznici iz stavka (9) ovoga članka evidenciju nastalu korištenjem navigacijskoga sustava moraju čuvati najmanje tri godine i na zahtjev je dati na uvid veterinarskome inspektoru ili ovlaštenome veterinaru, posebno kad se provode pregledi iz članka 15. stavak (4) ovoga Pravilnika.

Članak 7.

(Prethodni pregled i odobrenje prijevoznih sredstava)

- (1) Zabranjen je prijevoz životinja cestom na dugim putovanjima bez prethodnog pregleda prijevoznog sredstva i dobivenog odobrenja na temelju članka 18. stavak (1) ovoga Pravilnika.
- (2) Zabranjen je prijevoz morem, na udaljenost veću od 10 nautičkih milja, domaćih kopitara i domaćih životinja govedih, ovčjih, kozjih ili svinjskih vrsta, od luke polazišta, a da plovilo za prijevoz stoke nije pregledano i odobreno sukladno članku 19. stavak (1) ovoga Pravilnika.
- (3) St. (1) i (2) ovoga članka primjenjuju se na spremnike koji se upotrebljavaju za prijevoz domaćih kopitara ili domaćih životinja govedih, ovčjih, kozjih ili svinjskih vrsta cestom i/ili vodenim putem, na dugim putovanjima.

Članak 8.

(Čuvari)

- (1) Čuvari na mjestu polaska, transfera ili odredišta za životinje koje se prevoze moraju osigurati provedbu tehničkih pravila iz Poglavlja I. i Odjeljka 1. Poglavlja III. Dodatka I. ovoga Pravilnika.
- (2) Čuvari moraju pregledati sve životinje koje stižu u mjesto provoza ili mjesto odredišta te ustvrditi jesu li životinje izložene ili jesu li bile izložene dugom putovanju u međunarodnom prometu. U slučaju dugih putovanja domaćih kopitara, osim registriranih, i domaćih životinja govedih, ovčjih, kozjih ili svinjskih vrsta, čuvari se moraju pridržavati odredaba o planu puta iz Dodatka II. ovoga Pravilnika.

Članak 9.

(Sabirni centri)

- (1) Voditelji sabirnih centara moraju osigurati da se sa životinjama postupa sukladno tehničkim pravilima iz Poglavlja I. i Odjeljka 1. Poglavlja III. Dodatka I. ovoga Pravilnika.
- (2) Voditelji sabirnih centara koji su odobreni sukladno veterinarskim propisima moraju:
 - a) povjeriti postupanje sa životinjama samo osoblju koje je osposobljeno sukladno odgovarajućim tehničkim pravilima iz Dodatka I. ovoga Pravilnika;
 - b) redovito obavještavati osobe kojima je odobren ulazak u sabirne centre o njihovim dužnostima i obvezama sukladno ovom Pravilniku, te o kaznama u slučaju postupanja protivno odredbama ovoga Pravilnika;
 - c) osobama kojima je odobren ulazak u sabirni centar, učiniti dostupnim sve podatke o veterinarskome inspektoru ili ovlaštenome veterinaru, kojeg moraju izvjestiti o svakom postupanju protivno odredbama ovoga Pravilnika;
 - d) u slučaju postupanja protivno odredbama ovoga Pravilnika od bilo koje osobe koja se nalazi u sabirnome centru, i ne isključujući mjerodavnost veterinarskoga inspektora ili ovlaštenoga veterinaru, poduzeti potrebne mjere kako bi se otklonile uočene nepravilnosti i spriječilo njihovo ponavljanje;
 - e) donijeti, pratiti i primijeniti potrebna interna pravila s ciljem provođenja toč. od a) do d) ovoga stavka.

POGLAVLJE III. DUŽNOSTI I OBVEZE MJERODAVNOGA TIJELA

Članak 10.

(Izdavanje odobrenja za obavljanje prijevoza)

- (1) Mjerodavno tijelo entiteta izdaje odobrenje za obavljanje prijevoznike djelatnosti prijevoznika pod uvjetom da:
 - a) podnositelji zahtjeva imaju sjedište u Bosni i Hercegovini ili u slučaju da podnositelj zahtjeva nema sjedište u Bosni i Hercegovini, imaju zastupništvo u Bosni i Hercegovini;
 - b) podnositelji zahtjeva dokažu da imaju na raspolaganju minimum odgovarajućeg osoblja, opreme i operativnih postupaka koji im omogućuju postupanje sukladno odredbama ovoga Pravilnika, uključujući, prema potrebi, i vodiče dobre prakse;
 - c) podnositelji zahtjeva ili njihovi zastupnici nisu teže prekršili zakonodavstvo u odnosu na zaštitu životinja u posljednje tri godine prije podnošenja zahtjeva. Odredba iz ove točke se ne primjenjuje kad podnositelj zahtjeva na prihvatljiv način dokaže mjerodavnome tijelu da je poduzeo sve potrebne mjere kako bi izbjegao daljnja postupanja protivno odredbama ovoga Pravilnika.
- (2) Mjerodavno tijelo entiteta izdaje odobrenja iz stavka (1) ovoga članka na obrascu iz Poglavlja I. Dodatka III.A ovoga Pravilnika. Takva su odobrenja na snazi najdulje pet godina od dana izdavanja i ne vrijede za duga putovanja.

Članak 11.

(Izdavanje odobrenja za obavljanje prijevoza na dugim putovanjima)

- (1) Mjerodavno tijelo entiteta izdaje odobrenje prijevoznika koji prevoze životinje na dugim putovanjima nakon podnošenja zahtjeva pod uvjetom da:
 - a) ispunjava uvjete iz članka 10. stavak (1) ovoga Pravilnika;
 - b) su podnositelji molbe predložili sljedeće isprave:
 - 1) valjane svjedodžbe o osposobljenosti za vozače i pratitelje sukladno članku 17. stavak (2) ovoga Pravilnika za sve vozače i pratitelje koji prevoze životinje na dugim putovanjima;
 - 2) valjane potvrde o odobrenju sukladno članku 18. stavak (2) ovoga Pravilnika za sva cestovna prijevozna sredstva koja se uporabljaju za duga putovanja;
 - 3) pojedini postupci koji prijevoznika omogućuju da slijede i bilježe kretanje cestovnih vozila za koja su odgovorni te kontaktiraju s vozačima u svakom trenutku tijekom dugih putovanja;
 - 4) krizni plan u hitnim slučajevima.
- (2) Sukladno alineji 3) točke b) stavka (1) ovoga članka prijevoznici koji na dugim putovanjima prevoze domaće kopitare, osim registriranih, i domaće životinje govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta, moraju dokazati da primjenjuju navigacijski sustav iz članka 6. stavak (9) ovoga Pravilnika:
 - a) za cestovna prijevozna sredstva koja se prvi puta koriste od 1. siječnja 2011.,
 - b) za sva cestovna prijevozna sredstva od 1. siječnja 2013. godine.
- (3) Mjerodavno tijelo izdaje odobrenja iz stavka (1) ovoga članka na obrascu iz Poglavlja II. Dodatka III.A ovoga Pravilnika. Odobrenja su na snazi najdulje pet godina od dana izdavanja i vrijede za sva putovanja, uključujući i duga putovanja.

Članak 12.

(Ograničenje podnošenja zahtjeva za prijevoz)

- (1) Prijevoznici moraju podnijeti mjerodavnome tijelu entiteta zahtjev za odobrenje za obavljanje prijevoza na temelju čl. 10. ili 11. ovoga Pravilnika.
- (2) Prijevoznici mogu podnijeti zahtjev za odobrenje za obavljanje prijevoza jednom mjerodavnome tijelu u jednoj zemlji članici Europske unije.

Članak 13.

(Izdavanje odobrenja za obavljanje prijevoznike djelatnosti od mjerodavnoga tijela)

- (1) Mjerodavno tijelo entiteta može ograničiti područje koje obuhvaća odobrenje iz članka 10. stavak (1) ili, za duga putovanja, članka 11. stavak (1) ovoga Pravilnika, prema kriterijima koji se mogu provjeriti tijekom prijevoza.
- (2) Mjerodavno tijelo entiteta svakom odobrenju iz članka 10. stavak (1) ili, za duga putovanja, članka 11. stavak (1) ovoga Pravilnika dodjeljuje jedinstveni broj. Odobrenje se sastavlja na službenim jezicima u Bosni i Hercegovini te na engleskom kad postoji mogućnost da prijevoznik obavlja prijevoz u drugim zemljama.
- (3) Mjerodavno tijelo entiteta mora označiti odobrenje iz članka 10. stavak (1) ili članka 11. stavak (1) ovoga Pravilnika na način koji će mu omogućiti brzo identificiranje prijevoznika, osobito u slučaju postupanja protivno odredbama ovoga Pravilnika.
- (4) Mjerodavno tijelo entiteta mora voditi evidenciju o odobrenjima izdanim na temelju članka 11. stavak (1) ovoga Pravilnika u elektronskoj bazi podataka. Naziv prijevoznika i broj odobrenja javno su dostupni dok je odobrenje na snazi. Pristup javnosti drugim podacima koji se odnose na odobrenja o obavljanju prijevoza odobrava se sukladno posebnim propisima o zaštiti privatnosti. U bazu podataka trebaju biti uključene i odluke iz članka 24. stavak (4) točka c) ovoga Pravilnika.

Članak 14.

(Pregledi i druge mjere koje se odnose na plan puta, a koje provodi veterinarski inspektor ili ovlašten veterinar prije dugih putovanja)

- (1) U slučaju dugih putovanja na kojima se prevoze domaće kopitari i domaće životinje govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta, veterinarski inspektor ili ovlašten veterinar u mjestu polaska mora:
 - a) obaviti odgovarajuće preglede kako bi ustvrdio da:
 - 1) prijevoznici navedeni u planu puta imaju odgovarajuća valjana odobrenja za obavljanje prijevoznike djelatnosti, valjane potvrde o udovoljavanju prijevoznih sredstava namijenjenih dugim putovanjima i valjane svjedodžbe o osposobljenosti vozača i pratitelja životinja;
 - 2) je plan puta koji podnosi organizator puta realan i da pokazuje da će se tijekom putovanja pridržavati odredaba ovoga Pravilnika;
 - b) u slučaju neispunjavanja uvjeta iz točke a) ovoga stavka, zatražiti od organizatora da promijeni uvjete planiranoga dugoga putovanja tako da isti budu sukladni odredbama ovoga Pravilnika;
 - c) u slučaju ispunjavanja uvjeta određenih točkom a) ovoga stavka, veterinarski inspektor ili ovlašten veterinar mora ovjeriti plan puta;
 - d) što je prije moguće poslati pojedini o planiranim dugim putovanjima navedenima u planu puta veterinarskome inspektoru ili ovlaštenome veterinaru na mjestu odredišta i o mjestu izlaska ili mjestu odmora putem sustava razmjene informacija sukladno posebnim propisima.
- (2) Iznimno od točke c) stavka (1) ovoga članka, ovjeravanje plana puta nije potrebno za prijevoz koji primjenjuje sustav iz članka 6. stavak (9) ovoga Pravilnika.

Članak 15.

(Pregledi koje provodi veterinarski inspektor ili ovlašten veterinar u bilo kojoj fazi dugog putovanja)

- (1) Veterinarski inspektor ili ovlašten veterinar u bilo kojoj fazi dugog putovanja obavlja preglede na slučajnom ili ciljnom uzorku, kako bi provjerio da su navedena trajanja putovanja realna i da se putovanje odvija sukladno ovom Pravilniku, a osobito da su trajanja putovanja i odmora sukladna ograničenjima iz Poglavlja V. Dodatka I. ovoga Pravilnika.

- (2) U slučaju dugih putovanja, provjera sposobnosti za putovanje na mjestu polaska, kako je određeno u Poglavlju I. Dodatka I. ovoga Pravilnika, obavlja se prije utovara kao dio zdravstvenoga pregleda životinja na način i u rokovima određenim posebnim veterinarskim propisima.
- (3) Pregledi iz stavka (1) ovoga članka, kad je određište klaonica, mogu se obaviti kao dio nadzora nad dobrobiti životinja sukladno posebnim propisima koji određuju posebna pravila za organizacijom službenoga nadzora nad pripravcima životinjskoga podrijetla namijenjenim prehrani ljudi.
- (4) Evidencija o kretanju cestovnih prijevoznih sredstava dobivena pomoću navigacijskoga sustava može se, prema potrebi, uporabiti za preglede koje provodi veterinarska inspekcija ili ovlašteni veterinar.

Članak 16.

(Izobrazba veterinarskih inspektora ili ovlaštenih veterinara i njihovo opremanje)

Mjerodavno inspekcijko tijelo mora osigurati da njegovi službenici budu valjano educirani i opremljeni za provjeru podataka zabilježenih pomoću:

- a) opreme za bilježenje podataka određene posebnim propisima koji se odnose na opremu za bilježenje podataka u cestovnom prijevozu;
- b) navigacijskog sustava.

Članak 17.

(Osposobljavanje i svjedodžba o osposobljenosti)

- (1) Za osposobljavanje osoba prijevoznika i sabirnih centara, u svrhe iz članka 6. stavak (4) i članka 9. stavak (2) točka a) ovoga Pravilnika, mora se osigurati održavanje odgovarajućih tečajeva.
- (2) Svjedodžba o osposobljenosti za vozače i pratitelje cestovnih prijevoznih sredstava koji prevoze domaće kopitare ili domaće životinje govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta ili peradi, kako je navedeno u članku 6. stavak (5) ovoga Pravilnika, izdaje se sukladno Dodatku IV. ovoga Pravilnika. Svjedodžba o osposobljenosti sastavlja se na službenim jezicima u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku kad postoji vjerojatnost da će vozač ili pratitelj obavljati prijevoz i u drugoj državi.
- (3) Svjedodžbu o osposobljenosti izdaje mjerodavno tijelo iz članka 2. točke f) alineja 2) ili tijelo ovlašteno od mjerodavnoga tijela na obrascu iz Poglavlja III. Dodatka III.A ovoga Pravilnika. Primjena navedene svjedodžbe o osposobljenosti može se ograničiti na određene vrste ili skupinu vrsta.

Članak 18.

(Potvrda o odobrenju cestovnih prijevoznih sredstava)

- (1) Mjerodavno tijelo entiteta izdaje potvrdu o odobrenju cestovnih prijevoznih sredstava za duga putovanja na temelju zahtjeva, pod uvjetom da:
 - a) prijevozno sredstvo nije predmet zahtjeva podnesenoga drugom mjerodavnome tijelu;
 - b) je veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar pregledao prijevozno sredstvo i ustvrdio da je ono sukladno zahtjevima iz poglavlja II. i VI. Dodatka I. ovoga Pravilnika koji se odnose na dizajniranje, izgradnju i održavanje cestovnih prijevoznih sredstava za duga putovanja.
- (2) Mjerodavno tijelo entiteta izdaje svaku potvrdu s jedinstvenim brojem i na obrascu iz Poglavlja IV. Dodatka III.A ovoga Pravilnika. Potvrda se sastavlja na službenim jezicima u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku. Potvrda važi najviše pet godina od dana izdavanja i prestaje važiti onoga trenutka kad se prijevozno sredstvo mijenja ili prepravlja na način koji utječe na dobrobit životinja.
- (3) Mjerodavno tijelo entiteta vodi evidenciju potvrda o odobrenju cestovnih prijevoznih sredstava za duga putovanja u elektronskoj bazi podataka na način koji mu omogućuje

njihovu brzu identifikaciju, osobito u slučaju nepridržavanja zahtjeva iz ovoga Pravilnika.

- (4) Mjerodavno tijelo može odobriti odstupanja od odredaba ovoga članka i Poglavlja V. Odjeljka 1. točke 4. podtočke b) i Poglavlja VI. Dodatka I. ovoga Pravilnika za cestovna prijevozna sredstva za putovanja koja ne traju dulje od 12 sati pri dolasku na konačno određište.
- (5) Mjerodavna tijela entiteta dužna su dostavljati ažuriranu evidenciju odobrenih prijevoznih sredstava Uredu za veterinarstvo Bosne i Hercegovine.

Članak 19.

(Potvrda o odobrenju plovila za prijevoz stoke)

- (1) Mjerodavno tijelo entiteta izdaje potvrdu o odobrenju plovila za prijevoz stoke na temelju zahtjeva, pod uvjetom da:
 - a) je plovilo započelo putovanje s područja gdje je zahtjev podnesen;
 - b) plovilo nije predmet zahtjeva podnesenoga drugom mjerodavnome tijelu;
 - c) je veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar pregledao plovilo i ustvrdio da je ono usklađeno s odredbama koje se odnose na gradnju i opremu plovila za prijevoz stoke iz Odjeljka 1. Poglavlja IV. Dodatka I. ovoga Pravilnika.
- (2) Mjerodavno tijelo entiteta svaku potvrdu izdaje s jedinstvenim brojem. Potvrda se sastavlja na službenim jezicima u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku. Potvrda važi najviše pet godina od dana izdavanja i prestaje važiti onoga trenutka kad se prijevozno sredstvo mijenja ili prepravlja na način koji utječe na dobrobit životinja.
- (3) Mjerodavno tijelo entiteta vodi evidenciju odobrenih plovila za prijevoz stoke na način koji omogućuje njihovu brzu identifikaciju, osobito u slučaju postupanja protivno odredbama ovoga Pravilnika.
- (4) Mjerodavno tijelo entiteta vodi evidenciju potvrda o odobrenju plovila za prijevoz stoke u elektronskoj bazi podataka na način koji omogućuje njihovu brzu identifikaciju, osobito u slučaju nepridržavanja zahtjeva iz ovoga Pravilnika.
- (5) Mjerodavna tijela entiteta dužna su dostavljati ažuriranu evidenciju odobrenih prijevoznih sredstava Uredu za veterinarstvo Bosne i Hercegovine.

Članak 20.

(Pregled plovila za prijevoz stoke pri utovaru i istovaru)

- (1) Veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar mora pregledati plovilo za prijevoz stoke prije svakog utovara životinja, kako bi ustvrdio da:
 - a) je plovilo za prijevoz stoke izgrađeno i opremljeno za broj i vrstu životinja koje će se prevoziti;
 - b) se prostori u kojima će životinje biti smještene dobro održavaju;
 - c) je oprema navedena u Poglavlju IV. Dodatka I. ovoga Pravilnika u ispravnom stanju.
- (2) Veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar mora prije i tijekom svakog utovara/istovara na plovilo za prijevoz stoke, ustvrditi da:
 - a) su životinje sposobne nastaviti putovanje;
 - b) se postupak utovara/istovara odvija sukladno Poglavlju III. Dodatku I. ovoga Pravilnika;
 - c) je opskrba hranom i vodom sukladno Odjeljku 2. Poglavlju IV. Dodatku I. ovoga Pravilnika.

Članak 21.

(Pregledi na izlaznim točkama i graničnim veterinarskim prijelazima)

- (1) Ne isključujući provedbu pregleda određenih posebnim veterinarskim propisima, kad životinje dođu na izlazne točke ili granične veterinarske prijelaze, granični veterinarski inspektor mora provjeriti da se životinje prevoze sukladno ovom Pravilniku, a posebno:

- a) da su prijevoznici podnijeli primjerak valjanog odobrenja iz članka 10. stavak (1), odnosno za duga putovanja iz članka 11. stavak (1) ovoga Pravilnika;
 - b) da su vozači cestovnih vozila koji prevoze domaće kopitare, domaće životinje govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta ili perad i pratitelji pokazali valjanu svjedodžbu o osposobljenosti propisanu člankom 17. stavak (2) ovoga Pravilnika;
 - c) da su životinje sposobne nastaviti putovanje;
 - d) da prijevozna sredstva kojima životinje nastavljaju putovanje udovoljavaju odredbama iz Poglavlja II. i, gdje je to primjenjivo, Poglavlja VI. Dodatka I. ovoga Pravilnika;
 - e) da su u slučaju izvoza prijevoznici osigurali dokaz da je putovanje iz mjesta polaska do prvog mjesta istovara na konačnom odredištu sukladno odredbama iz Europske konvencije o zaštiti životinja tijekom međunarodnoga prijevoza;
 - f) da li su domaći kopitari i domaće životinje govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta prevezene ili će se prevoziti na dugim putovanjima.
- (2) U slučaju dugih putovanja na kojima se prevoze kopitari i domaće životinje govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta, granični veterinarski inspektori na izlaznim točkama i graničnim veterinarskim prijelazima obavljaju i evidentiraju preglede/kontrole navedene u Dijelu 3. plana puta iz Dodatka III. ovoga Pravilnika. Evidenciju o tim pregledima i pregledu iz stavka (1) ovoga članka čuva granična veterinarska postaja tijekom razdoblja od najmanje tri godine od datuma pregleda, uključujući primjerak evidencijske liste ili ispisa sukladno posebnim propisima koji se odnose na opremu za bilježenje podataka u cestovnom prijevozu, ako je vozilo obuhvaćeno tim propisom.
- (3) Kad granični veterinarski inspektor smatra da životinje nisu sposobne završiti svoje putovanje, one moraju biti istovarene, napojene, nahranjene i odmorene.

Članak 22.

(Kašnjenje tijekom prijevoza)

- (1) Veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar mora poduzeti odgovarajuće mjere da spriječi ili na najmanju moguću mjeru svede svako kašnjenje tijekom prijevoza ili patnju životinja kad nepredvidive okolnosti onemogućavaju primjenu ovoga Pravilnika. Veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar i granični veterinarski inspektor mora osigurati da na mjestu pretovara, izlaznim točkama i graničnim veterinarskim prijelazima bude osigurana prednost životinja u prijevozu pred drugim pošiljkama.
- (2) Nijedna se pošiljka životinja ne smije zadržavati tijekom prijevoza, osim kad je to izričito potrebno radi dobrobiti životinja ili javne sigurnosti. U vremenu između završetka utovara i polaska pošiljka životinja ne smije neopravdano kasniti. Ako koja pošiljka životinja tijekom prijevoza mora biti zadržana dulje od dva sata, veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar mora osigurati odgovarajuću skrb za životinje i, kad je to potrebno, njihovo hranjenje, napajanje, istovar i smještaj.

POGLAVLJE IV. PROVEDBA I RAZMJENA INFORMACIJA

Članak 23.

(Hitne mjere u slučaju postupanja protivno odredbama ovoga Pravilnika od prijevoznika)

- (1) Kad veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar ustvrdi da se neka odredba ovoga Pravilnika ne provodi ili se nije provodila, mora poduzeti ili zatražiti od osobe odgovorne za životinje da poduzme sve radnje potrebne za zaštitu dobrobiti životinja. Takve radnje ne smiju izazvati nepotrebnu ili dodatnu patnju životinja i trebaju biti razmjerno ozbiljnosti prisutnoga rizika. Sve naredene mjere provode se na trošak prijevoznika.

Članak 24.

(Prekršaj i obavijest o prekršaju)

- (1) U slučaju postupanja protivno odredbama ovoga Pravilnika, mjerodavno tijelo poduzima posebne mjere iz st. od (2) do (5) ovoga članka.
- (2) Kad veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar ustvrdi da je prijevoznik postupao protivno ovom Pravilniku ili da prijevozno sredstvo nije sukladno odredbama ovoga Pravilnika, dužan je odmah izvijestiti mjerodavno tijelo entiteta koje je prijevozniku izdalo odobrenje o obavljanju prijevoznike djelatnosti ili potvrdu o odobrenju prijevoznoga sredstva, a kad je vozač uključen u postupanje protivno odredbama ovoga Pravilnika, i tijelo koje je vozaču izdalo svjedodžbu o osposobljenosti. Veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar uz obavijesti prilaže sve relevantne podatke i isprave.
- (3) Kad veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar na mjestu odredišta ustvrdi da se tijekom putovanja postupalo protivno odredbama ovoga Pravilnika, on o tome odmah izvješćuje veterinarskoga inspektora ili ovlaštenoga veterinara na mjestu polaska. Obavijesti se prilaže svi relevantni podaci i isprave.
- (4) Kad veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar ustvrdi da je prijevoznik postupao protivno ovom Pravilniku ili da prijevozno sredstvo nije sukladno odredbama ovoga Pravilnika, ili kad mjerodavno tijelo entiteta, odnosno veterinarski inspektor ili ovlašteni veterinar primi obavijest predviđenu u st. (2) ili (3) ovoga članka, mora:
 - a) zatražiti od prijevoznika da otkloni ustvrđene nedostatke te uspostavi sustav koji sprječava ponavljanje prekršaja;
 - b) podvrgnuti dotičnog prijevoznika dodatnim provjeravama, posebno dokumentacije, gdje je potrebno prisustvo veterinara pri utovaru životinja;

- c) pokrenuti postupak obustave ili povlačenja odobrenja o obavljanju prijevoznike djelatnosti izdano prijevozniku ili potvrdu o odobrenju prijevoznoga sredstva.
- (5) U slučaju kad vozač ili pratitelj koji ima svjedodžbu o osposobljenosti iz članka 17. stavak (2) ovoga Pravilnika postupka protivno odredbama Pravilnika, mjerodavno tijelo entiteta može opozvati svjedodžbu o osposobljenosti, osobito ako prekršaj pokaže da vozaču ili pratitelju nedostaje znanja ili spoznaja o prijevozu životinja sukladno ovom pravilniku.

Članak 25.

(Inspeksijski nadzor i godišnja izvješća)

- (1) Veterinarski inspektor ili ovlaštenu veterinar mora provjeriti postupanje sukladno odredbama ovoga Pravilnika provedbom inspeksijskoga nadzora i kontrole životinja, prijevoznih sredstava i popratnih isprava. Takvi se pregledi moraju obavljati na odgovarajućem broju životinja koje se svake godine prevoze i mogu se obavljati istodobno s provjerama koje se provode u druge svrhe. Broj pregleda povećava se kad se ustvrdi da se postupalo protivno odredbama ovoga Pravilnika.
- (2) Navedeni broj iz stavka (1) ovoga članka ustvrđuje se sukladno posebnom postupku koju određuje mjerodavno tijelo entiteta.
- (3) Veterinarski inspektori ili ovlaštenu veterinari podnose mjerodavnome tijelu entiteta do 31. ožujka svake godine godišnje izvješće za prethodnu godinu o inspeksijskome nadzoru predviđenim stavkom (1) ovoga članka. Izvješće treba biti popraćeno analizom glavnih otkrivenih nedostataka i akcijskim planom za njihovo rješavanje.

Članak 26.

(Zajednički pregledi)

Mjerodavno tijelo iz članka 2. točka f) alineja 1) može izvršiti provjere na licu mjesta, u suradnji s mjerodavnim tijelima iz članka 2. točke f) alineja 2) i članka 2. točke g), kada je to potrebno za jedinstvenu primjenu ovoga Pravilnika.

Članak 27.

(Vodiči dobre prakse)

Mjerodavna tijela iz članka 2. točke f) potiču razvoj vodiča dobre prakse koji uključuju preporuke o poštivanju ovoga Pravilnika, a osobito članka 10. stavak (1) ovoga Pravilnika.

POGLAVLJE V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

(Dodaci)

Dodaci I, II, III, IV. i V. sastavni su dio ovoga Pravilnika i isti se objavljuju zajedno s Pravilnikom.

Članak 29.

(Stupanje na snagu)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka odredbe članka 6. stavak (5) ovoga Pravilnika stupaju na snagu od 1. siječnja 2011. godine, dok odredbe članka 21. stavka (1) točka e) stupaju na snagu danom potpisivanja Europske konvencije o zaštiti životinja tijekom međunarodnoga prijevoza.

Broj 04-5-02-2-1160-1/10

21. lipnja 2010. godine

Sarajevo

Ravnatelj

Doc. dr. **Drago N. Nedić**, v. r.

DODATAK I.

TEHNIČKI UVJETI

iz članka 6. stavak (3), članka 8. stavak (1) i članka 9. stavak (1) i stavak (2) točka a)

POGLAVLJE I.

SPOSOBNOST ZA PRIJEVOZ

1. Zabranjen je prijevoz ako životinja nije sposobna za planirano putovanje i životinje se moraju prevoziti u

uvjetima koji jamče da neće doživjeti ozljedu ili nepotrebnu patnju.

2. Životinje koje su ozlijeđene ili pokazuju fiziološku slabost ili patološki proces ne smatraju se sposobnima za prijevoz, a osobito:
- kad se ne mogu samostalno kretati, a da im to ne izazove bol, ili kad se ne mogu kretati bez pomoći;
 - kad imaju ozbiljne otvorene rane ili prolapsus;
 - kad je riječ o bređim ženjkama kod kojih je već prošlo 90% ili više od očekivanog razdoblja bredosti, ili je riječ o ženjkama koje su rodile najmanje prije tjedan;
 - kad je riječ o novorođenim sisavcima kod kojih pupak još nije posve zarastao;
 - kad je riječ o prasadi mlađoj od tri tjedna, janjadi mlađoj od jednoga tjedna i teladi mlađoj od deset dana, osim kad se prevoze na udaljenost koja ne prelazi 100 km;
 - kad je riječ o psima i mačkama mladima od osam tjedana, osim kad je uz njih i njihova majka;
 - kad je riječ o divljači s rogovima dok ima baršunasti ovoj na rogovima.
3. Iznimno, bolesne ili ozlijeđene životinje mogu se smatrati sposobnima za prijevoz ako:
- su lakše ozlijeđene ili bolesne, a prijevoz im ne bi izazvao dodatnu patnju (u slučaju dvojbe treba potražiti savjet veterinaru);
 - se životinje prevoze, u svrhu određenu Pravilnikom o zaštiti pokusnih životinja i uvjetima koje moraju ispunjavati pravna lica za obavljanje pokusa nad životinjama ("Službeni glasnik BiH" broj 46/10), kad je bolest ili ozljeda dio istraživačkoga programa;
 - se životinje prevoze pod veterinarskim nadzorom radi veterinarskoga liječenja ili nakon liječenja ili postavljene dijagnoze. Takav se prijevoz dopušta samo kad ne izaziva nepotrebnu patnju ili zlostavljanje životinja o kojima je riječ;
 - je riječ o životinjama koje su bile podvrgnute zootehničkim postupcima, kao što je uklanjanje rogova ili kastracija, pod uvjetom da su rane u cijelosti zarasle.
4. U slučaju kad se životinje tijekom prijevoza razbole ili ozlijede, moraju se odvojiti od ostalih životinja te im mora biti pružena prva pomoć što je prije moguće. Životinjama se mora osigurati odgovarajuća veterinarska skrb, a ako je potrebno, treba ih žurno zaklati ili usmrtniti na način koji im neće uzročiti bilo koju daljnju patnju.
5. Sedativi se ne smiju primjenjivati kod životinja koje se trebaju prevoziti, osim ako to nije nužno da bi se osigurala njihova dobrobit, a smiju se primjenjivati samo pod veterinarskim nadzorom.
6. Ženke govedih, ovčjih i kozjih vrsta u razdoblju laktacije uz koje nije njihova mladunčad, moraju se musti u razmacima od najviše 12 sati.
7. Odredbe podtočaka c) i d) točke 2. ovoga Poglavlja ne primjenjuju se na registrirane kopitare ako je svrha putovanja poboljšati zdravstvene uvjete rođenja ili za nedavno oždrijebljenu ždrjebad s njihovim majkama koje su upisane u upisnik, pod uvjetom da je u oba ova slučaja uz životinje neprekidno pratitelj koji se za njih brine tijekom putovanja.

POGLAVLJE II.

PRIJEVOZNA SREDSTVA

Odjeljak 1

ODREDBE ZA SVA PRIJEVOZNA SREDSTVA

1. Prijevozna sredstva, spremnici i njihova oprema moraju se projektirati, izraditi, održavati i njima se mora upravljati tako da se:
- izbjegne svaka ozljeda i patnja te osigura sigurnost životinja;
 - životinje zaštite od lošega vremena, ekstremnih temperatura i nepovoljnih promjena klimatskih uvjeta;
 - mogu čistiti i dezinficirati;

- d) spriječi bijeg ili ispadanje životinja iz prijevoznoga sredstva te da izdrže stres izazvan kretanjem;
 - e) osigura i održava kakvoća i količina zraka primjerena vrstama koje se prevoze;
 - f) osigura pristup životinjama tako da se mogu pregledati i da se za njih može skrbiti;
 - g) osigura podna površina koja sprječava klizanje;
 - h) osigura podna površina koja na najmanju moguću mjeru svodi istjecanje urina ili fekalija;
 - i) osigura dovoljno svjetlosti za pregled i skrb o životinjama tijekom prijevoza.
2. Unutar prostora za životinje treba osigurati dovoljnu površinu, a na svakoj njegovoj razini treba osigurati dostatno prozračivanje iznad životinja kad su u prirodnom stojećem položaju, pri čemu im se ni zbog kojeg razloga ne smije onemogućiti prirodno kretanje.
 3. Za divlje životinje i vrste osim domaćih kopitara ili domaćih životinja govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta, kad je to potrebno, uz životinje moraju biti slijedeće isprave:
 - a) izjava u kojoj je navedeno da su životinje divlje, plašljive ili opasne;
 - b) pisane upute o hranjenju, napajanju i svakoj drugoj potrebnoj skrbi.
 4. Pregrade moraju biti dovoljno čvrste da izdrže težinu životinja. Oprema mora biti dizajnirana za brzo i lagano rukovanje.
 5. Prasad lakša od 10 kilograma, janjad lakša od 20 kilograma, telad mlađa od šest mjeseci i ždrjebad mlađa od četiri mjeseca moraju imati odgovarajuću stelju ili koji drugi jednakovrijedan materijal, koji jamči udobnost primjerenu vrsti životinja, broju životinja koje se prevoze, vremenu putovanja i vremenskim uvjetima. Taj materijal mora osigurati odgovarajuće upijanje urina i fekalija.
 6. Ne isključujući provedbu propisa o sigurnosti osoblja i putnika, kad prijevoz plovilom, zrakoplovom ili željezničkim vagonom traje dulje od tri sata, sredstvo za usmrćivanje koje odgovara vrsti životinja mora biti osigurano te mora biti na raspolaganju pratitelju ili osobi u prijevoznom sredstvu koja posjeduje potrebna umijeća da taj zadatak obavi na human i učinkovit način.

Odjeljak 2.

DOPUNSKE ODREDBE ZA CESTOVNI I ŽELJEZNIČKI PRIJEVOZ

1. Vozila u kojima se životinje prevoze moraju biti jasno i vidljivo označena tako da ukazuju na prisutnost živih životinja, osim kad se životinje prevoze u spremnicima koji su označeni sukladno točki 1. Odjeljku 5. ovoga Poglavlja.
2. Cestovna prijevozna sredstva moraju imati odgovarajuću opremu za utovar i istovar.
3. Pri sastavljanju kompozicije vlaka te tijekom svakog drugoga kretanja željezničkih vagona moraju se poduzeti sve mjere opreza, kako bi se izbjeglo poskakivanje željezničkih vagona u kojima su životinje.

Odjeljak 3.

DOPUNSKE ODREDBE ZA PRIJEVOZ NA PLOVILIMA OPREMLJENIMA RO-RO TEHNOLOGIJOM

1. Prije utovara u plovilo zapovjednik je dužan provjeriti da je pri utovaru prijevoznih sredstava:
 - a) na ograđenim palubama, plovilo opremljeno odgovarajućim sustavom prisilnog prozračivanja te da ima sustav uzbuđivanja i odgovarajući sekundarni izvor energije u slučaju kvara;
 - b) na otvorenim palubama, osigurana odgovarajuća zaštita od morske vode.
2. Cestovna prijevozna sredstva i željeznički vagoni moraju imati dovoljan broj odgovarajuće dizajniranih, smještenih i održavanih sigurnosnih točaka koja im omogućuju da se sigurno vežu uz plovilo. Cestovna prijevozna sredstva i željeznički vagoni moraju biti dobro privezani za plovilo

prije isplavlivanja, kako bi se spriječilo njihovo pomicanje uslijed kretanja plovila.

Odjeljak 4.

DOPUNSKE ODREDBE ZA ZRAČNI PRIJEVOZ

1. Životinje se moraju prevoziti u spremnicima, oborima ili kutijama koji odgovaraju pojedinim vrstama i sukladno propisima za žive životinje Međunarodne udruge za zračni prijevoz (IATA), u verziji navedenoj u Dodatku V. ovoga Pravilnika.
2. Životinje se moraju prevoziti u uvjetima u kojima se kakvoća zraka, temperatura i tlak mogu održavati u odgovarajućim granicama tijekom čitavoga putovanja, a s obzirom na vrstu životinja.

Odjeljak 5.

DOPUNSKE ODREDBE ZA PRIJEVOZ U SPREMNICIMA

1. Spremnici u kojima se prevoze životinje moraju biti jasno i vidljivo označeni, tako da ukazuju na prisutnost živih životinja, te moraju biti označeni znakom, koji pokazuje gornju stranu spremnika.
2. Tijekom prijevoza i manipuliranja, spremnici uvijek moraju biti u uspravnom položaju, a jaka poskakivanja i tresenje moraju se svesti na najmanju mjeru. Spremnici moraju biti osigurani kako bi se spriječilo pomicanje s mjesta uslijed kretanja prijevoznoga sredstva.
3. Spremnici teži od 50 kilograma moraju imati dovoljan broj odgovarajuće dizajniranih, smještenih i održavanih sigurnosnih točaka koje im omogućuju da budu čvrsto privezani uz prijevožno sredstvo na koje se utovaraju. Spremnici se pričvršćuju na prijevožno sredstvo prije početka putovanja, kako bi se spriječilo njihovo pomicanje uslijed kretanja prijevoznog sredstva.

POGLAVLJE III.

PRIJEVOZNA PRAKSA

Odjeljak 1.

UTOVAR, ISTOVAR I POSTUPANJE SA ŽIVOTINJAMA

1. Posebnu pozornost treba posvetiti potrebama određenih kategorija životinja, primjerice divljih životinja, kako bi se priviknule na način prijevoza prije predviđenog putovanja.
2. Kad postupak utovara i istovara traje dulje od četiri sata, osim za perad:
 - a) Na raspolaganju mora biti odgovarajuća oprema za čuvanje, hranjenje i napajanje životinja izvan prijevoznog sredstva, a da ih se pritom ne veže;
 - b) Postupak mora biti pod nadzorom veterinarskoga inspektora ili ovlaštenoga veterinaru i moraju biti poduzete posebne mjere opreza da se tijekom tih postupaka osigura dobrobit životinja.

Oprema i postupci

3. Oprema za utovar i istovar, uključujući podne površine, mora biti dizajnirana, izrađena, održavana i njom se rukuje tako da:
 - a) spriječi ozljedu i patnju životinja i na najmanju mjeru svede uznemirenost i tjeskobu tijekom kretanja životinja te uspostavi sigurnost životinja, a mora se obratiti pozornost da podne površine ne smiju biti skliske i da se osigura bočna zaštita, kako bi se spriječio bijeg životinja;
 - b) ih je moguće čistiti i dezinficirati.
4. Rampe ne smiju biti strmije od 20 stupnjeva, tj. 36,4% u horizontali za svinje, telad i konje, i strmije od 26 stupnjeva i 34 minute, tj. 50% horizontalno za ovce i goveda osim teladi. Kad je nagib veći od 10 stupnjeva, tj. 17,6% u horizontali, rampe moraju biti opremljene sustavom kakav osiguravaju, primjerice, podne prečke, koje omogućuju životinjama da se popnu ili sidu bez opasnosti ili poteškoća. Platforme koje se dižu i gornje platforme moraju biti opremljene sigurnosnim ogradama tako da onemogućavaju životinjama da tijekom utovara i istovara ispadnu ili pobjegnu.

5. Roba koja se prevozi u istom prijevoznom sredstvu, kao i životinje, mora biti smještena tako da ne izazove ozljedu, patnju ili tjeskobu životinja.
6. Tijekom utovara i istovara mora se osigurati odgovarajuća rasvjeta.
7. Kad se spremnici natovareni životinjama slažu jedan na drugoga u prijevoznom sredstvu, moraju biti poduzete potrebne mjere opreza:
 - a) da se spriječi, ili u slučaju peradi, kunića ili krznaša, ograniči istjecanje urina i fekalija na životinje koje su smještene ispod njih;
 - b) da se osigura stabilnost spremnika;
 - c) da se osigura nesmetano prozračivanje.

Postupanje sa životinjama

8. Zabranjeno je:
 - a) životinje tući ili udarati;
 - b) vršiti pritisak na posebno osjetljiv dio tijela na način koji izaziva nepotrebnu bol ili patnju životinja;
 - c) pustiti da životinje vise pomoću mehaničkih sredstava;
 - d) dizati ili vući životinje za glavu, uši, rogove, noge, rep ili runo, ili s njima postupati na način koji kod njih izaziva nepotrebnu bol ili patnju;
 - e) koristiti šilo ili drugo oruđe sa šiljastim vrhom;
 - f) svjesno ometati životinju koju se vozi ili vodi kroz bilo koji dio u kojem se radi sa životinjama.
9. Uporabu pribora koji primjenjuje elektrošokove potrebno je izbjegavati što je više moguće. Pribor koji primjenjuje elektrošokove upotrebljuje se samo za odrasla goveda i svinje koje se ne žele pomaknuti i samo kad imaju dovoljno prostora da se mogu pomaknuti naprijed. Elektrošok ne smije trajati dulje od jedne sekunde, mora se primijeniti u odgovarajućim razmacima i samo na mišićima stražnjeg dijela tijela. Elektrošokovi se ne smiju ponovljeno primjenjivati ako životinja ne reagira.
10. Tržnice/sajmovi ili sabirni centri moraju osigurati opremu za sputavanje životinja kad je to potrebno. Životinje koje nisu navikle biti zavezane ne treba vezati. Životinje moraju imati pristup vodi.
11. Životinje ne smiju biti vezane za rogove, što se odnosi i na divljač s rogovima, ili nosne prstene, niti im noge smiju biti zajedno vezane. Teladi se ne smije staviti brnjica. Domaći kopitari stariji od osam mjeseci nose tijekom prijevoza ular, osim neukroćenih konja.
 - a) U slučaju da životinje moraju biti vezane, uže, konop ili drugo sredstvo koje se upotrebljuje za vezivanje mora biti:
 - 1) dovoljno jako da se u normalnim okolnostima prijevoza ne prekine;
 - 2) dovoljno dugačko da životinjama omogućuje da po potrebi legnu, jedu i piju;
 - 3) oblikovano tako da nema opasnosti od gušenja ili ozljeđivanja, te da životinjama omogućuje da se brzo oslobode.

Odvajanje

12. Sa životinjama se mora postupati i prevoziti ih odvojeno kad je riječ o:
 - a) životinjama različitih vrsta,
 - b) životinjama koje se značajno razlikuju s obzirom na veličinu i starost,
 - c) odraslim rasplodnim nerastima ili pastusima,
 - d) spolno zrelim mužjacima i ženka,
 - e) životinjama s rogovima i onima bez rogova,
 - f) životinjama koje su neprijateljski raspoložene jedne prema drugima,
 - g) vezanim životinjama i onima koje to nisu.
13. Podtočke a), b), c) i e) točke 12. ovoga Odjeljka ne primjenjuju se kad su životinje uzgajane u zajednici i naviknute jedne na druge, kad bi odvajanje prouzročilo tjeskobu, ili kad ženke putuju s mladunčadi koja još siše.

Odjeljak 2.

POSTUPANJE TIJEKOM PRIJEVOZA

1. Podna površina mora biti sukladna utvrđenim brojkama s obzirom na životinje i na prijevozna sredstva navedena u Poglavlju VII. ovoga Dodatka.
2. Domaći kopitari, osim kobila koje putuju sa svojom ždrjebadi, prevoze se u odvojenim spremnicima kad se vozilo utovaruje na plovilo sa sustavom ro-ro.
3. Kopitari se ne prevoze u vozilima s više etaža, osim kad se životinje utovaruju na najnižu palubu, a na gornjoj palubi nema životinja. Najmanja unutarnja visina odjeljka mora biti barem 75 cm viša od visine hrpta najviše životinje.
4. Neukroćeni kopitari ne smiju se prevoziti u skupinama većima od četiri životinje.
5. Točke od 10. do 13. Odjeljka 1. ovoga Poglavlja primjenjuju se na jednak način na prijevozna sredstva.
6. Dovoljno provjetravanja mora se osigurati kako bi se u potpunosti zadovoljile potrebe životinja, vodeći pritom posebno računa o broju, vrsti i kategoriji životinja koje se trebaju prevoziti i očekivanim vremenskim uvjetima tijekom putovanja. Spremnici se slažu na način koji ne izaziva smetnje u prozračivanju.
7. Tijekom prijevoza životinjama mora se nuditi voda, hrana i mogućnost odmora primjerena njihovoj vrsti i starosti, u odgovarajućim razmacima, a posebno kako je navedeno u Poglavlju V. ovoga Dodatka. Ako nije drukčije određeno, sisavci i ptice hrane se najmanje svaka 24 sata, a napajaju najmanje svakih 12 sati. Voda i hrana za životinje moraju biti kvalitetne, a životinjama se moraju davati tako da se onečišćenje svede na najmanju mjeru. Treba obratiti posebnu pozornost na potrebu životinja da se naviknu na takav način hranjenja i napajanja.

POGLAVLJE IV.

DODATNE ODREDBE ZA PLOVILA ZA PRIJEVOZ ŽIVOTINJA/STOKE ILI PLOVILA KOJA PREVOZE SPREMNIKE ZA POMORSKI PRIJEVOZ

Odjeljak 1.

ZAHTJEVI U SVEZI S GRADNJOM I OPREMANJEM PLOVILA ZA ŽIVOTINJE

1. Čvrstoća ograda, obora i palube mora biti primjerena životinjama koje se prevoze. Izračunavanje čvrstoće ograda, obora i palube tijekom gradnje ili preuređivanja plovila za prijevoz stoke mora biti odobreno sukladno posebnim propisima.
2. Odjeljci u kojima će se prevoziti životinje moraju se opremiti sustavom prozračivanja dovoljnoga kapaciteta koji omogućuje da se ukupna količina zraka mijenja na način:
 - a) 40 promjena zraka na sat ako je odjeljak u cijelosti zatvoren, a slobodna visina manja ili jednaka visini od 2,30 metra;
 - b) 30 promjena zraka na sat ako je odjeljak u cijelosti zatvoren, a slobodna visina veća od 2,30 metra;
 - c) 75% navedenih kapaciteta ako je odjeljak djelomično zatvoren.
3. Kapacitet spremnika ili proizvodnje svježe vode mora biti odgovarajući tako da zadovolji potrebe za vodom određene u Poglavlju VI. ovoga Dodatka, vodeći pritom računa o najvećem mogućem broju, vrsti i kategoriji životinja koje se prevoze, kao i maksimalnom trajanju predviđenoga putovanja.
4. Sustav opskrbe svježom vodom mora se trajno opskrbljivati svježom vodom. Svako područje u kojem je stoka mora biti opskrbljeno sustavom za svježju vodu te mora biti na raspolaganju dovoljno posuda kako bi životinje imale stalan i lagan pristup svježjoj vodi. Na raspolaganju mora biti i zamjenski crpni sustav kako bi se osigurala opskrba vodom u slučaju kvara primarnoga crpnoga sustava.
5. Sustav odvoda mora biti primjerenoga kapaciteta za odvođenje tekućine iz obora i s palube u svim uvjetima. Odvodnim jarcima i kanalima tekućina se prikuplja u

- cisterne ili bunare, od kuda se otpadne vode prazne pomoću crpki ili izbacivača vode (ejektora). Zamjenski crpni sustav mora se osigurati za odvod tekućine u slučaju kvara primarnoga crpnoga sustava.
6. Prostor za stoku, prolazi i rampe do prostora sa stokom moraju biti dovoljno osvijetljeni. Mora postojati i rezervni sustav rasvjete u slučaju kvara na glavnim električnim instalacijama. Dovoljno prijenosnih izvora svjetlosti mora se osigurati kako bi pratitelju omogućili odgovarajući pregled i skrb o životinjama.
 7. Protupožarni sustav mora biti primjereno postavljen u svim područjima gdje je smještena stoka, a protupožarna oprema unutar područja sa stokom mora biti sukladno normama posebnih propisa o zaštiti ljudskih života na moru koje se odnose na zaštitu od požara, otkrivanje požara i gašenje požara.
 8. Sustavi za stoku moraju se opremiti sljedećim sustavom praćenja, nadzora i uzbuđivanja u kormilarnici:
 - a) ventilacijom,
 - b) opskrbom svježe vode i odvodnjom,
 - c) rasvjetom,
 - d) proizvodnjom svježe vode ako je potrebno.
 9. Primarni izvor energije mora biti dovoljno jak da trajno opskrbljuje sustave za stoku navedene u točkama od 2., 4., 5. i 6. ovoga Poglavlja u uvjetima normalnoga rada plovila namijenjenog prijevozu stoke. Sekundarni izvor energije mora imati dovoljan kapacitet da trajno zamijeni primarni izvor energije u trajanju od tri dana.

Odjeljak 2.

OPSKRBA HRANOM ZA ŽIVOTINJE I VODOM NA PLOVILIMA NAMIJENJENIM PRIJEVOZU STOKE ILI PLOVILIMA ZA PRIJEVOZ SPREMNIKA ZA POMORSKI PRIJEVOZ

Plovila namijenjena prijevozu stoke ili plovila koja prevoze spremnike s domaćim kopitarima i domaćim životinjama govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta, za putovanja koja traju dulje od 24 sata, moraju od trenutka polaska imati dovoljno stelje, hrane za životinje i vode da pokriju najmanje dnevne potrebe opskrbe hranom i vodom određene u tablici 1. ovoga Poglavlja za planirano putovanje uz dodatnih 25%, odnosno trodnevne rezervne zalihe stelje, hrane i vode, ovisno o tome što je više.

Tablica 1.

Najmanja dnevna zaliha hrane i vode na plovilima namijenjenim prijevozu stoke ili plovilima koja prevoze spremnike za pomorski prijevoz

Kategorija	Hrana za životinje (% žive težine životinja)		Svježa voda (litara po životinji) ¹
	Krma	Koncentrirana hrana	
Stoka i kopitari	2	1,6	45
Ovce	2	1,8	4
Svinje	-	3	10

Krma se može zamijeniti koncentriranom hranom i obratno. Mora se obratiti pozornost na potrebe određenih kategorija životinja koje se moraju naviknuti na promjenu hrane s obzirom na njihovo metaboličko stanje.

POGLAVLJE V.

VREMENSKI RAZMACI IZMEĐU NAPAJANJA I HRANJENJA, TRAJANJE PUTOVANJA I ODMORA

Odjeljak 1.

DOMAĆI KOPITARI, DOMAĆE ŽIVOTINJE GOVEDIH, OVČJIH, KOZJIH I SVINJSKIH VRSTA

1. Zahtjevi navedeni u ovom Poglavlju primjenjuju se na kretanje domaćih kopitara, osim onih registriranih, domaćih

životinja govedih, ovčjih, kozjih i svinjskih vrsta, osim u slučaju zračnoga prijevoza.

2. Vrijeme putovanja za životinje koje pripadaju vrstama navedenim u točki 1. ovoga Poglavlja ne smije biti dulje od osam sati.
3. Maksimalno vrijeme putovanja iz točke 2. ovoga Odjeljka može se produljiti ako se ispune dodatni zahtjevi navedeni u Poglavlju VI. ovoga Dodatka.
4. Vremenski razmaci između napajanja i hranjenja, trajanje putovanja i odmora kad se upotrebljavaju cestovna prijevozna sredstva koja ispunjavaju zahtjeve navedene u točki 3. ovoga Odjeljka određeni su kako slijedi:
 - a) Nakon devet sati putovanja telad, janjad, jarad i ždrjebad koja još siše i koja je još na mlijeku te prasad koja nije odbijena od sise moraju se odmoriti najmanje sat vremena, kako bi im se dali tekućina i hrana, ovisno o potrebama. Nakon tog odmora mogu se prevoziti tijekom daljnjih devet sati.
 - b) Svinje se mogu prevoziti u trajanju od najviše 24 sata. Tijekom putovanja, mora im se osigurati stalan pristup vodi.
 - c) Domaći kopitari mogu se prevoziti u trajanju od najviše 24 sata. Tijekom putovanja mora im se dati tekućina i, prema potrebi, hrana svakih osam sati.
 - d) Svim ostalim vrstama životinja iz točke 1. ovoga Odjeljka mora se nakon 14 sati putovanja osigurati odmor od najmanje sat vremena, tijekom kojega im se daje tekućina i, prema potrebi, hrana. Nakon odmora mogu se prevoziti tijekom daljnjih 14 sati.

5. Nakon utvrđenog trajanja putovanja životinje se moraju istovariti, napojiti i nahraniti te se najmanje 24 sata moraju odmarati.

6. Zabranjen je prijevoz životinja vlakom ako je maksimalno trajanje putovanja dulje od trajanja putovanja određenog u točki 2. ovoga Odjeljka. Vrijeme putovanja određeno u točki 4. ovoga Odjeljka primjenjuje se kad su ispunjeni uvjeti određeni u točkama 3. i 4. ovoga Odjeljka, osim za vrijeme trajanja odmora.

7. U slučaju prijevoza morem:

- a) Zabranjen je prijevoz životinja morem ako prijevoz traje dulje od trajanja prijevoza iz točke 2. ovoga Odjeljka, osim ako se ne ispune uvjeti propisani u točkama 3. i 4. ovoga Odjeljka, i osim za vrijeme putovanja i za vrijeme odmora.
- b) Ako se prijevoz morem obavlja na redovitoj i izravnoj vezi između dviju zemljopisnih točaka vozilima ukrcanima na plovila bez istovara životinja, životinje se moraju odmarati 12 sati nakon istovara u određenoj luci ili njezinoj neposrednoj blizini, osim kad je vrijeme putovanja morem takvo da se putovanje može uključiti u opću shemu iz točaka od 2. do 4. ovoga Odjeljka.

8. U interesu životinja vrijeme putovanja određeno u točkama 3, 4. i 7. podtočki b) ovoga Odjeljka može se produljiti za dva sata, vodeći pritom računa o blizini mjesta odredišta.

9. Ne isključujući primjenu točaka od 3. do 8. ovoga Odjeljka, prijevoz životinja, koje su namijenjene klanju, u najduljem trajanju od osam sati ne može se produljiti, kad se prijevoz obavlja isključivo od mjesta polaska do mjesta odredišta.

Odjeljak 2.

OSTALE VRSTE

1. Za perad, domaće ptice i kuniće, prikladna hrana i voda mora biti dostupna u odgovarajućim količinama, osim u slučaju putovanja koje traje manje od:

- a) 12 sati, ne uzimajući u obzir vrijeme utovara i istovara; ili
- b) 24 sata za piliće svih vrsta, pod uvjetom da se završi unutar 72 sata nakon valjenja.

2. Psi i mačke koje se prevoze moraju se hraniti u vremenskim razmacima od najviše 24 sata, a napajati u vremenskim

¹ Zahtjevi za minimalnom opskrbom vodom navedeni u četvrtom stupcu mogu se za sve vrste životinja zamijeniti zalihom vode od 10% težine živih životinja

razmacima od najviše osam sati. Pisane upute o hranjenju i napajanju moraju biti jasne.

- Ostale vrste, osim onih navedenih u točkama 1. i 2. ovoga Odjeljka, moraju se prevoziti sukladno pisanim napucima o hranjenju i napajanju, vodeći pritom računa o posebnoj potrebnosti skrbi.

**POGLAVLJE VI.
DODATNE ODREDBE ZA DUGA PUTOVANJA DOMAĆIH
KOPITARA I ŽIVOTINJA GOVEĐIH, OVČJIH, KOZJIH I
SVINJSKIH VRSTA**

**Odjeljak 1.
SVA DUGA PUTOVANJA**

Krov

- Prijevozna sredstva moraju imati krov svijetle boje koji mora biti primjereno izoliran.

Pod i stelja

- Životinjama se mora osigurati odgovarajuća stelja ili jednakovrijedan materijal koji im jamči udobnost primjerenu njihovoj vrsti, broju životinja koje se prevoze, vremenu putovanja i vremenskim prilikama. Taj materijal mora osiguravati odgovarajuće upijanje urina i fekalija.

Hrana za životinje

- Prijevozna sredstva moraju imati dovoljnu količinu hrane za potrebe životinja koje se prevoze tijekom dugoga putovanja. Hrana za životinje mora biti zaštićena od vremenskih utjecaja i onečišćivača, kao što su prašina, gorivo, ispušni plinovi, životinjski urin i balega.
- Kad se za hranjenje životinja koristi posebna oprema, ta se oprema mora prevoziti u prijevoznom sredstvu.
- Kad se za hranjenje životinja koristi oprema navedena u točki 4. ovoga Odjeljka, ona mora biti oblikovana na način da se, prema potrebi, pričvršćuje na prijevozno sredstvo, kako bi se spriječilo njezino prevrtanje. Kad se prijevozno sredstvo kreće i kad se oprema ne upotrebljuje, ona mora biti smještena odvojeno od životinja.

Pregrade

- Kopitari se prevoze u pojedinačnim spremnicima, osim kobila koje putuju sa svojom ždrjebadi.
- Prijevozno sredstvo mora biti opremljeno pregradama tako da se mogu napraviti odvojeni odjeljci, a da je istodobno životinjama osiguran slobodan pristup vodi.
- Pregrade moraju biti izrađene na način da se mogu postaviti u različite položaje, tako da se veličina odjeljka može prilagoditi posebnim uvjetima, vrsti, veličini i broju životinja.

Minimalni kriteriji za određene vrste

- Osim ako nisu u pratnji majke, duga putovanja dopuštena su domaćim kopitarima i domaćim životinjama govedih i svinjskih vrsta samo kad:
 - su domaći kopitari stariji od četiri mjeseca, uz iznimku registriranih kopitara,
 - je telad starija od četnaest dana,
 - su svinje teže od 10 kilograma.
- Zabranjen je prijevoz neukroćenih konja na dugim putovanjima.

**Odjeljak 2.
OPSKRBA VODOM ZA CESTOVNI PRIJEVOZ,
ŽELJEZNIČKI PRIJEVOZ ILI SPREMNIKE ZA POMORSKI
PRIJEVOZ**

- Prijevozna sredstva i spremnici za pomorski prijevoz moraju se opremiti zalihom vode koja pratitelju omogućuje da osigura vodu odmah kad se za to tijekom putovanja javi potreba, tako da svaka životinja ima pristup vodi.
- Uredaji za vodu moraju biti održavani te primjereno oblikovani i postavljeni za kategorije životinja koje treba napojiti u vozilu.
- Ukupni kapacitet cisterni za vodu za svako prijevozno sredstvo mora biti najmanje 1,5% njegove maksimalne korisne nosivosti (popunjenosti teretom). Cisterne za vodu moraju biti oblikovane tako da se mogu isušiti i očistiti nakon

svakoga putovanja, i moraju biti opremljene sustavom koji im omogućuje provjeru razine vode te moraju biti povezane s uredajima za piće u odjeljcima i održavati se u ispravnom radnom stanju.

- Odstupanje od točke 3. ovoga Odjeljka može se primijeniti na spremnike za pomorski prijevoz koji se upotrebljavaju isključivo na plovilima koja se opskrbljuju vodom iz cisterni s vodom na plovilu.

Odjeljak 3.

**PROVJETRANJE CESTOVNIH PRIJEVOZNIH
SREDSTAVA I PRAĆENJE TEMPERATURE**

- Sustavi za provjetranje na cestovnim prijevoznom sredstvima oblikuju se, izrađuju i održavaju tako da u svakom trenutku tijekom putovanja, neovisno o tome kreće li se prijevozno sredstvo ili miruje, mogu održati raspon temperature od + 5°C do + 30°C u prijevoznom sredstvu za sve životinje, uz toleranciju od +/- 5°C, ovisno o vanjskoj temperaturi.
- Sustav za provjetranje mora osigurati jednakomjernu raspodjelu zraka u prijevoznom sredstvu s najmanjom zračnom strujom nominalnoga kapaciteta od 60 m³/h/KN stupnja popunjenosti (korisne nosivosti) i mora biti osposobljen za rad najmanje četiri sata, neovisno o motoru prijevoznoga sredstva.
- Cestovna prijevozna sredstva moraju biti opremljena sustavom za praćenje temperature i uredajem za bilježenje tih podataka. Senzori se moraju nalaziti u onom dijelu vozila koji će, najvjerojatnije, ovisno o njegovim oblikovnim obilježjima, biti izložen najnepogodnijim klimatskim uvjetima. Podaci o temperaturi koji se na taj način dobiju moraju imati datum i na zahtjev se daju na uvid mjerodavnom inspekcijске tijelu.
- Cestovna prijevozna sredstva moraju biti opremljena sustavom za uzbunjivanje, kako bi se vozača upozorilo kad temperatura u odjeljcima gdje su životinje smještene dosegne svoje najviše ili najniže vrijednosti.

Odjeljak 4.

NAVIGACIJSKI SUSTAV

Cestovna prijevozna sredstva koja prometuju prvi put moraju od 1. siječnja 2011., a sva ostala prijevozna sredstva od 1. siječnja 2012. godine nadalje, biti opremljena odgovarajućim navigacijskim sustavom koji omogućuje bilježenje i osiguranje informacija koje su jednakovrijedne onima spomenutim u planu puta navedenom u Dijelu 4. Dodatka III. ovoga Pravilnika, te informacija o otvaranju/zatvaranju preklopa za ulaz.

**POGLAVLJE VII.
OSIGURANI PROSTOR**

Veličina prostora za životinje mora biti u skladu najmanje s ovim brojkama:

A. Domaći kopitari

Željeznički prijevoz

Odrasli konji	1,75 m ² (0,7 × 2,7 m)*
Mladi konji (od 6 do 24 mjeseca) (za putovanja do 48 sati)	1,2 m ² (0,6 × 2 m)
Mladi konji (od 6 do 24 mjeseca) (za putovanja dulja od 48 sati)	2,4 m ² (1,2 × 2 m)
Poniji (ispod 144 cm)	1 m ² (0,6 × 1,8 m)
Ždrjebad (od 0 do 6 mjeseci)	1,4 m ² (1 × 1,4 m)
*Standardno korisna širina vagona je od 2,6 do 2,7 m.	

Bilješka: Tijekom dugih putovanja, ždrjebad i mladi konji moraju imati prostora za lijeganje.

Brojke iz tablice mogu se mijenjati najviše do 10% za mlade konje i ponije, a najviše do 20% za mlade konje i ždrjebad, što ne ovisi samo o težini i veličini konja, nego i o njihovom fizičkom stanju, klimatskim uvjetima i planiranome trajanju putovanja.

Cestovni prijevoz

Odrasli konji	1,75 m ² (0,7 × 2,5 m)
Mladi konji (od 6 do 24 mjeseca) (za putovanja do 48 sati)	1,2 m ² (0,6 × 2 m)
Mladi konji (od 6 do 24 mjeseca) (za putovanja dulja od 48 sati)	2,4 m ² (1,2 × 2 m)
Poniji (ispod 144 cm)	1 m ² (0,6 × 1,8 m)
Ždrjebad (od 0 do 6 mjeseci)	1,4 m ² (1 × 1,4 m)

Bilješka: Tijekom dugih putovanja, ždrjebadi i mladim konjima mora biti omogućeno lijeganje.

Brojke iz tablice mogu se mijenjati najviše do 10% za odrasle konje i ponije, a najviše do 20% za mlade konje i ždrjebad, što ne ovisi samo o težini i veličini konja, nego i o njihovom fizičkom stanju, klimatskim uvjetima i planiranome trajanju putovanja.

Zračni prijevoz

Gustoća utovara konja s obzirom na površinu:

Težina životinja u kg	Površina u m ² /po životinji
0 - 100 kg	0,42 m ²
100 - 200 kg	0,66 m ²
200 - 300 kg	0,87 m ²
300 - 400 kg	1,04 m ²
400 - 500 kg	1,19 m ²
500 - 600 kg	1,34 m ²
600 - 700 kg	1,51 m ²
700 - 800 kg	1,73 m ²

Pomorski prijevoz

Težina životinja u kg	Površina u m ² /po životinji
200 - 300	0,90 - 1,175
300 - 400	1,175 - 1,45
400 - 500	1,45 - 1,725
500 - 600	1,725 - 2
600 - 700	2 - 2,25

B. Goveda*Željeznički prijevoz*

Kategorija	Okvirna težina u kg	Površina u m ² /po životinji
Mala telad	50	od 0,30 do 0,40
Telad srednje veličine	110	od 0,40 do 0,70
Teška telad	200	od 0,70 do 0,95
Goveda srednje veličine	325	od 0,95 do 1,30
Teška goveda	550	od 1,30 do 1,60
Vrlo teška goveda	>700	> 1,60

Brojke iz tablice mogu se mijenjati, što ne ovisi samo o težini i veličini životinja, nego i njihovom fizičkom stanju, klimatskim uvjetima i planiranome trajanju putovanja.

Cestovni prijevoz

Kategorija	Okvirna težina u kg	Površina u m ² /po životinji
Mala telad	50	od 0,30 do 0,40
Telad srednje veličine	110	od 0,40 do 0,70
Teška telad	200	od 0,70 do 0,95
Goveda srednje veličine	325	od 0,95 do 1,30
Teška goveda	550	od 1,30 do 1,60
Vrlo teška goveda	>700	>1,60

Brojke iz tablice mogu se mijenjati, što ne ovisi samo o težini i veličini životinja, nego i o njihovom fizičkom stanju, klimatskim uvjetima i planiranome trajanju putovanja.

Zračni prijevoz

Kategorija	Okvirna težina u kg	Površina u m ² /po životinji
Telad	50	0,23
	70	0,28
Goveda	300	0,84
	500	1,27

Pomorski prijevoz

Težina životinja u kg	Površina u m ² /po životinji
200 - 300	0,81 - 1,0575
300 - 400	1,0575 - 1,305
400 - 500	1,305 - 1,5525
500 - 600	1,5525 - 1,8
600 - 700	1,8 - 2,025

Bredim se životinjama mora osigurati 10% više prostora.

C. Ovce/koze*Željeznički prijevoz*

Kategorija	Težina u kg	Površina u m ² /po životinji
Ostrižene ovce	< 55	od 0,20 do 0,30
	> 55	> 0,30
Neostrižene ovce	< 55	od 0,30 do 0,40
	> 55	> 0,40
Visoko brede ovce	< 55	od 0,40 do 0,50
	> 55	> 0,50

Kategorija	Težina u kg	Površina u m ² /po životinji
Koze	< 35	od 0,20 do 0,30
	od 35 do 55	od 0,30 do 0,40
	> 55	od 0,40 do 0,75
Visoko brede koze	< 55	od 0,40 do 0,50
	> 55	> 0,50

Površina navedena u tablici može se mijenjati ovisno o pasmini, veličini, fizičkom stanju i dužini životinjskoga runa, kao i o klimatskim uvjetima i duljini putovanja.

Cestovni prijevoz

Kategorija	Težina u kg	Površina u m ² /po životinji
Ostrižene ovce i janjad od 26 kg i teža	< 55	od 0,20 do 0,30
	> 55	>0,30
Neostrižene ovce	< 55	od 0,30 do 0,40
	> 55	> 0,40
Visoko brede ovce	< 55	od 0,40 do 0,50
	> 55	> 0,50
Koze	< 35	od 0,20 do 0,30
	od 35 do 55	od 0,30 do 0,40
	> 55	od 0,40 do 0,75
Visoko brede koze	< 55	od 0,40 do 0,50
	> 55	> 0,50

Površina navedena u tablici može se mijenjati ovisno o pasmini, veličini, fizičkom stanju i dužini životinjskoga runa, kao i o klimatskim uvjetima i duljini putovanja.

Natuknica: za malu se janjad može osigurati površina manja od 0,2 m² po životinji.

Zračni prijevoz

Gustina utovara ovaca i koza s obzirom na površinu:

Prosječna težina u kg	Površina po ovci/kozi (u m ²)
25	0,2
50	0,3
75	0,4

Pomorski prijevoz

Težina životinja u kg	m ² /po životinji
20 - 30	0,24 - 0,265
30 - 40	0,265 - 0,290
40 - 50	0,290 - 0,315
50 - 60	0,315 - 0,34
60 - 70	0,34 - 0,39

D. Svinje*Željeznički i cestovni prijevoz*

Svim svinjama mora se omogućiti da mogu leći i stajati u njihovom prirodnom položaju.

Kako bi se zadovoljili ti minimalni uvjeti, gustoća utovara svinja od približno 100 kg ne smije prelaziti 235 kg/m².

Pasma, veličina i fizičko stanje svinja mogu značiti da se minimalni spomenuti prostor mora povećati; može biti potrebno i najveće povećanje od 20%, ovisno o vremenskim prilikama i trajanju putovanja.

Zračni prijevoz

Gustoća utovara trebala bi biti razmjerno visoka, kako bi spriječila ozljeđivanje pri uzlijetanju ili slijetanju u slučaju turbulencije, premda se svim životinjama mora omogućiti dovoljno mjesta za liježanje. Pri određivanju gustoće utovara moraju se uzeti u obzir klimatski uvjeti, ukupno trajanje putovanja i vrijeme dolaska.

Prosječna težina	Površina po svinji
15 kg	0,13 m ²
25 kg	0,15 m ²
50 kg	0,35 m ²
100 kg	0,51 m ²

Pomorski prijevoz

Živa vaga u kg	m ² /životinji
10 ili manje	0,20
20	0,28
45	0,37
70	0,60
100	0,85
140	0,95
180	1,10
270	1,50

E. Perad

Gustoća mjerodavna za prijevoz peradi u spremnicima
Minimalna površina poda osigurat će se kako slijedi:

Kategorija	Površina u cm ²
Jednodnevni pilići	21 - 25 po piletu
Ostala perad starija od jednodневnih pilića: težina u kg	površina u cm ² po kg
< 1,6	180 - 200
od 1,6 do < 3	160
od 3 do < 5	115
> 5	105

Brojke iz tablice mogu se mijenjati, što ne ovisi samo o težini i veličini ptica, nego i o njihovom fizičkom stanju, vremenskim uvjetima i planiranome trajanju putovanja.

DODATAK II.**PLAN PUTA**

iz članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (2) toč. a) i c), članka 14. i članka 21. stavak (2) ovoga Pravilnika

- Osoba koja planira dugo putovanje mora pripremiti, ovjeriti pečatom i potpisati sve stranice plana puta sukladno odredbama ovog Dodatka.

- Plan putovanja mora sadržavati ove dijelove:
 - Dio 1. - Planiranje,
 - Dio 2. - Mjesto polaska,
 - Dio 3. - Mjesto odredišta,
 - Dio 4. - Izjava prijevoznika,
 - Dio 5. - Obrazac izvješća o odstupanjima.

- Sve stranice plana puta moraju biti povezane.
- Primjerak obrasca svakoga dijela plana puta nalazi se u Dodatku III. ovoga Pravilnika.

- Organizator mora:
 - za svaki plan puta odrediti poseban broj;
 - osigurati da veterinarski inspektor ili ovlašten veterinar iz mjesta polaska dobije potpisan, ispravno ispunjen primjerak Dijela 1. plana puta iz Dodatka III. ovoga Pravilnika, osim brojeva veterinarske svjedodžbe, dva radna dana prije vremena polaska na način kako to odredi mjerodavno tijelo entiteta;
 - pridržavati se naputaka koje veterinarski inspektor ili ovlašten veterinar daje sukladno točki a) stavku (1) članka 14. ovoga Pravilnika;
 - osigurati da plan puta bude ovjeren pečatom, kako je propisano člankom 14. stavak (1) ovoga Pravilnika;
 - osigurati da plan puta prati životinje tijekom putovanja do točke odredišta ili, u slučaju izvoza, barem do mjesta izlaska.

- Posjednici na mjestu polaska i, kad se mjesto odredišta nalazi unutar zemlje, posjednici na mjestu odredišta moraju ispuniti i potpisati relevantne dijelove plana puta i izvijestiti veterinarskoga inspektora ili ovlaštenoga veterinaru, što je prije moguće, o svakom odstupanju od plana puta na obrascu za Dio 5. plana puta iz Dodatka III. ovoga Pravilnika.

- Posjednici na mjestu odredišta čuvaju plan puta, osim izjavu prijevoznika iz Dijela 4. plana puta iz Dodatka III. ovoga Pravilnika, najmanje tri godine od datuma dolaska u mjesto odredišta. Plan puta daje se na zahtjev veterinarskoga inspektora ili ovlaštenoga veterinaru na uvid.

- Po završetku puta prijevoznik je dužan ispuniti i potpisati izjavu, odnosno Dio 4. plana puta iz Dodatka III. ovoga Pravilnika.

- Pri izvozu životinja prijevoznici moraju dati plan puta graničnom veterinarskome inspektor u mjestu izlaska.

- Prijevoznik iz Dijela 3. plana puta naveden u Dodatku III. ovoga Pravilnika mora čuvati:
 - žrimjerak ispunjenoga plana puta;
 - odgovarajuću evidencijsku listu ili ispis sukladno posebnim propisima koji se odnose na opremu za bilježenje podataka u cestovnom prijevozu.

- Isprave navedene u podtočkama a) i b) ove točke moraju se dati na uvid veterinarskome inspektor u ili ovlaštenome veterinaru koji je prijevozniku izdao odobrenje, a na zahtjev i veterinarskome inspektor u ili ovlaštenome veterinaru mjesta polaska, u roku od mjesec dana nakon što su ispunjeni, a prijevoznik ih mora čuvati tijekom najmanje tri godine od datuma pregleda. Isprave navedene u podtočki a) ove točke vraćaju se veterinarskome inspektor u ili ovlaštenome veterinaru iz mjesta polaska u roku od mjesec dana nakon završenoga putovanja, osim ako se ne upotrebljuju sustavi navedeni u članku 6. stavak (9) ovoga Pravilnika. Pojednostavljena verzija plana puta i smjernica za prikazivanje evidencije, navedene u članku 6. stavak (9) ovoga Pravilnika, moraju biti uspostavljene sukladno postupku koji propisuje mjerodavno tijelo entiteta kad su vozila opremljena sustavima iz članka 6. stavak (9) ovoga Pravilnika.

DODATAK III.**DIJELOVI PLANA PUTA****DIO 1. – PLANIRANJE**

1.1 ORGANIZATOR: Ime i adresa ^(a) (b)		1.2. Ime osobe zadužene za putovanje	
		1.3 Telefon/Faks	
2. UKUPNO OČEKIVANO TRAJANJE (sati/dana)			
3.1. Mjesto i zemlja POLASKA		4.1. Mjesto i zemlja ODREDIŠTA	
3.2. Datum	3.3. Vrijeme	4.2. Datum	4.3. Vrijeme
5.1. Vrsta 5.2. Broj životinja		5.3. Broj(evi) veterinarske svjedodžbe	
5.4. Procijenjena ukupna težina pošiljke (u kg)		5.5. Ukupna osigurana površina za pošiljku (u m ²)	
6. POPIS PLANIRANIH ODMORA, PRETOVARA ILI IZLAZNIH TOČAKA			
6.1. Nazivi mjesta gdje se životinje odmaraju ili pretovaraju (uključujući izlazne točke)	6.2. Dolazak		6.3. Trajanje (u satima)
	Datum	Vrijeme	
6.4. Ime prijevoznika i broj odobrenja (ako se razlikuje od odobrenja organizatora)			
7. Ja, organizator, ovim izjavljujem da sam odgovoran za organizaciju navedenoga putovanja i da sam pripremio odgovarajuća rješenja za zaštitu dobrobiti životinja tijekom putovanja sukladno odredbama Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka.			
8. Potpis organizatora			

(a) Organizator: Definicija iz članka 2. točke p) ovoga Pravilnika

(b) Ako je organizator ujedno i prijevoznik, mora biti naveden broj odobrenja.

DIO 2. – MJESTO POLASKA

1. POSJEDNIK na mjestu polaska, ime i adresa (ako se razlikuje od imena organizatora iz Dijela 1. plana puta) ^(a)		
2. Mjesto i zemlja polaska ^(b)		
3. Datum i vrijeme prvoga utovara životinja ^(b)	4. Broj utovarenih životinja ^(b)	5. Dokument za identifikaciju prijevoznoga sredstva
6. Ja, posjednik životinja na mjestu polaska, ovime izjavljujem da sam bio nazočan pri utovaru životinja. Prema mojim saznanjima, u trenutku utovara navedene životinje bile su sposobne za prijevoz, a oprema i postupci za postupanje sa životinjama bili su sukladni odredbama Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka.		
7. Potpis posjednika na mjestu polaska		
8. DODATNE KONTROLE PRI OTPREMI		
9. VETERINARSKI INSPEKTOR/OVLAŠTENI VETERINAR na mjestu polaska (ime i adresa)		
10. Ja, veterinarski inspektor /ovlašteni veterinar, ovime izjavljujem da sam provjerio i odobrio utovar navedenih životinja. Prema mojim saznanjima, u trenutku polaska životinje su bile sposobne za prijevoz, a prijevozna sredstva i način prijevoza bili su sukladni odredbama Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka.		
11. Potpis VETERINARSKOGA INSPEKTORA ILI OVLAŠTENOGA VETERINARA		

(a) Posjednik: vidi definiciju iz članka 2. točke k) Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka.

(b) Ako se razlikuje od Dijela 1. plana puta.

DIO 3. – MJESTO ODREDIŠTA

1. POSJEDNIK na mjestu odredišta/VETERINARSKI INSPEKTOR ILI OVLAŠTENI VETERINAR – Ime i adresa ^(a)			
2. Mjesto i zemlja odredišta/mjesto kontrole ^(a)		3. Datum i vrijeme kontrole	
4. OBAVLJENE KONTROLE		5. REZULTAT KONTROLE	
		5.1. Udovoljava	5.2. Odstupa
4.1. Prijevoznik Broj odobrenja ^(b)			
4.2. Vozač Broj svjedodžbe o osposobljenosti			
4.3. Prijevozno sredstvo Dokument za identifikaciju ^(c)			
4.4. Osigurani prostor Prosječan prostor/po životinji u m ²			
4.5. Podaci plana puta i najdulje vrijeme putovanja			
4.6. Životinje (navedite broj za svaku kategoriju)			
Ukupno pregledeno	N Nesposobne	U Uginule	S Sposobne
6. Ja, posjednik životinja, na mjestu odredišta/ovlašteni veterinar, ovime izjavljujem da sam provjerio ovu pošiljku životinja. Prema mojim saznanjima, u trenutku kontrole evidentirani su navedeni nalazi. Upoznat sam s tim da se veterinarski inspektor mora izvijestiti što je prije moguće o svim odstupanjima koja se mogu ustvrditi i svaki puta kad se pronađu uginule životinje.			
7. Potpis posjednika na mjestu odredišta/veterinarski inspektor/ovlašteni veterinar (uz službeni pečat)			

(a) Izbrisati prema potrebi.

(b) Ako se razlikuje od Dijela 1. plana puta.

(c) Ako se razlikuje od Dijela 2. plana puta.

DIO 4. – IZJAVA PRIJEVOZNIKA

ISPUNJAVA VOZAČ TIJEKOM PUTOVANJA I DAJE NA UVID VETERINARSKOME INSPEKTORU ILI OVLAŠTENOME VETERINARU NA MJESTU POLASKA U ROKU OD MJESEC DANA OD DOLASKA NA MJESTO ODREDIŠTA						
Stvari itinerer – mjesta odmora, pretovara ili izlazna točka						
Mjesto i adresa	Dolazak		Odlazak		Trajanje zaustavljanja	Razlozi
	Datum	Vrijeme	Datum	Vrijeme		
Razlozi svake nepodudarnosti između stvarnoga i planiranoga itinerera/ostala zapažanja					Datum i vrijeme dolaska u mjesto odredišta	
Broj ozljeda životinja i njihovi razlozi i/ili uginuća tijekom puta						
Ime (imena) vozača i njegov (njihovi) potpis(i)					Ime PRIJEVOZNIKA, broj odobrenja	
Kao prijevoznik ovime potvrđujem da su navedene stavke točne i da mi je poznato da se svaki incident tijekom puta koji dovodi do smrti životinje mora prijaviti ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji na mjestu polaska.						
Potpis prijevoznika						
Datum i mjesto						

DIO 5. – UZORAK IZVJEŠĆA O Odstupanjima br. ...

Primjerak izvješća o odstupanjima uz primjerak Dijela 1. plana puta dostavlja se veterinarskome inspektoru ili ovlaštenome veterinaru.

1. Ime, funkcija i adresa PODNOSITELJA	
2. Mjesto i zemlja gdje je odstupanje uočeno	3. Datum i vrijeme uočenoga odstupanja
4. VRSTA Odstupanja sukladno odredbama Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka.	
4.1. Sposobnost za prijevoz ⁽¹⁾	4.6. Osigurani prostor ⁽⁶⁾
4.2. Prijevozno sredstvo ⁽²⁾	4.7. Odobrenje prijevoznika ⁽⁷⁾
4.3. Prijevozna praksa ⁽³⁾	4.8. Svjedodžba o osposobljenosti vozača ⁽⁸⁾
4.4. Trajanje puta ⁽⁴⁾	4.9. Evidencija plana puta
4.5. Dodatne odredbe za duga putovanja	4.10. Ostalo
4.11. Primjedbe:	
5. Ovime izjavljujem da sam provjerio pošiljku navedenih životinja i ustvrdio odstupanja navedena u ovom izvješću koja se odnose na pridržavanje odredaba Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka.	
6. Datum i vrijeme izjave veterinarskome inspektoru ili ovlaštenome veterinaru	7. Potpis podnositelja

(1) Točka 9. Poglavlja I. i Poglavlje VI. Dodatka I. ovoga Pravilnika.

(2) Poglavlja II. i IV. Dodatka I. ovoga Pravilnika.

(3) Poglavlje III. Dodatka I. ovoga Pravilnika.

(4) Poglavlje V. Dodatka I. ovoga Pravilnika.

(5) Poglavlje VI. Dodatka I. ovoga Pravilnika.

(6) Poglavlje VII. Dodatka I. ovoga Pravilnika.

(7) Članak 6. ovoga Pravilnika.

(8) Članak 6. stavak (5) ovoga Pravilnika.

DODATAK III.A**OBRASCI**

iz članka 10. stavak (2), članka 11. stavak (2), članka 17. stavak (3) i članka 18. stavak (2) ovoga Pravilnika

POGLAVLJE I.**Odobrenje za obavljanje prijevoza sukladno članku 10. stavak (1) ovoga Pravilnika**

1. ODOBRENJE ZA OBAVLJANJE PRIJEVOZA br.		
2. IDENTIFIKACIJA PRIJEVOZNIKA		TIP 1
2.1. Naziv tvrtke		NE VRIJEDI ZA DUGA PUTOVANJA
2.2. Adresa		
2.3. Mjesto	2.4. Poštanski broj	2.5. Zemlja
2.6. Telefon	2.7. Faks	2.8. e-mail
3. ODOBRENJE OGRANIČENO NA ODREĐENE		
Vrste i kategorije životinja <input type="checkbox"/>		Način prijevoza <input type="checkbox"/>
Navedite поближе:		
Istječe dana ...		
4. TIJELO KOJE IZDAJE ODOBRENJE		
4.1. Naziv i adresa tijela:		
4.2. Telefon	4.3. Faks	4.4. e-mail
4.5. Datum	4.6. Mjesto	4.7. Službeni pečat
4.8. Ime i potpis službene osobe M.P.		

POGLAVLJE II.

Odobrenje za obavljanje prijevoza sukladno članku 11. stavak (1) ovoga Pravilnika

1. ODOBRENJE ZA OBAVLJANJE PRIJEVOZA br.		
2. IDENTIFIKACIJA PRIJEVOZNIKA		TIP 2. VAŽI ZA SVA PUTOVANJA UKLJUČUJUĆI DUGA PUTOVANJA
2.1. Naziv tvrtke		
2.2. Adresa		
2.3. Mjesto	2.4. Poštanski broj	2.5. Zemlja
2.6. Telefon	2.7. Faks	2.8. e-mail
3. PODRUČJE PRIMJENE ODOBRENJA ograničeno na određene Vrste i kategorije životinja <input type="checkbox"/> Način prijevoza <input type="checkbox"/>		
Navedite поближе:		
Istječe dana ...		
4. TIJELO KOJE IZDAJE ODOBRENJE		
4.1. Naziv i adresa tijela:		
4.2. Telefon	4.3. Faks	4.4. e-mail
4.5. Datum	4.6. Mjesto	4.7. Službeni pečat
4.8. Ime i potpis službene osobe M.P.		

POGLAVLJE III.

Svjedodžba o osposobljenosti za vozače i pratitelje sukladno članku 17. stavak (2) ovoga Pravilnika

1. IDENTIFIKACIJA VOZAČA/PRAITELJA ⁽¹⁾		
1.1. Prezime		
1.2. Ime		
1.3. Datum rođenja	1.4. Mjesto i zemlja rođenja	1.5. Državljanstvo
2. BROJ SVJEDODŽBE		
2.1. Ovo ovlaštenje vrijedi do		
3. TIJELO KOJE IZDAJE SVJEDODŽBU		
3.1. Naziv i adresa tijela koje izdaje svjedodžbu		
3.2. Telefon	3.3. Faks	3.4. e-mail
3.5. Datum	3.6. Mjesto	3.7. Pečat
3.8. Ime i potpis		M.P.

⁽¹⁾ Nepotrebno precrtati.

POGLAVLJE IV.

Potvrda o odobrenju cestovnog prijevoznoga sredstva za duga putovanja sukladno članku 18. stavak (2) ovoga Pravilnika

1. BROJ ODOBRENJA		
1.2. Opremljeno navigacijskim sustavom: DA NE		
2. Vrste i kategorije životinja koje su odobrene za prijevoz		
3. PROSTOR U M ² /PLATFORMA		
4. Ovo odobrenje vrijedi do		
5. TIJELO KOJE IZDAJE ODOBRENJE		
5.1. Naziv i adresa tijela koje izdaje odobrenje		
5.2. Telefon	5.3. Faks	5.4. e-mail
5.5. Datum	5.6. Mjesto	
5.8. Ime i potpis		M.P.

DODATAK IV.**OSPOSOBLJAVANJE**

1. Vozači i pratitelji cestovnih prijevoznih sredstava iz članka 6. stavak (5) i članka 17. stavak (1) ovoga Pravilnika moraju imati uspješno završen tečaj iz točke 2. ovoga Dodatka i položen ispit koji odobrava mjerodavno tijelo entiteta, što ispitivačima omogućuje neovisnost.
2. Tečaj iz točke 1. ovoga Dodatka obuhvaća tehničke i upravne aspekte propisa koji se odnose na zaštitu životinja tijekom prijevoza, a posebno:
 - a) članci 3. i 4. i dodaci I. i II. ovoga Pravilnika;
 - b) fiziologiju životinja, osobito njihove potrebe za hranom i pićem, ponašanje životinja i pojam stresa;
 - c) praktična gledišta postupanja sa životinjama;
 - d) utjecaj vožnje na dobrobit životinja koje se prevoze i na kvalitetu mesa;
 - e) skrb o životinjama u slučaju nužde;
 - f) pitanja sigurnosti osoblja koje se bavi životinjama.

DODATAK V.**MEĐUNARODNE NORME ZA SPREMNIKE, OBORE I BOKSOVE PRIMJERE NE ZA ZRAČNI PRIJEVOZ ŽIVIH ŽIVOTINJA**

iz Dodatka I. Poglavlja II. Odjeljka 4.1. ovoga Pravilnika

Propisi Međunarodne udruge za zračni prijevoz (IATA) koji se odnose na žive životinje, 31. izdanje od 1. listopada 2004. godine.

Na osnovu člana 18. stav (5) Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 25/09), Kanцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК**О ЗАШТИТИ ЖИВОТИЊА ТОКОМ ПРЕВОЗА И СА ПРЕВОЗОМ ПОВЕЗАНИХ ПОСТУПАКА****ПОГЛАВЉЕ I. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЈЕНЕ, ДЕФИНИЦИЈЕ И ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ПРЕВОЗ ЖИВОТИЊА****Члан 1.**

(Подручје примјене)

- (1) Правилник о заштити животиња током превоза и са превозом повезаних поступака (у даљем тексту: Правилник) се примјењује на превоз живих кичмењака, укључујући и ветеринарске прегледе које обављају надлежни инспекцијски органи и гранични ветеринарски инспектори.
- (2) Једино чл. 3. и 27. овог Правилника примјењују се на:
 - a) превоз животиња који обављају пољопривредници сопственим пољопривредним возилима или превозним средствима у случајевима када се због географских услова одређене врсте животиња пресељавају у друге климатске области;
 - b) превоз сопствених животиња сопственим превозним средствима, који обављају пољопривредници на удаљености до 50 km од свог имања.
- (3) Овај Правилник се примјењује, не искључујући имплементацију других ветеринарских прописа.
- (4) Овај Правилник се не примјењује на:
 - a) превоз животиња који се не обавља у вези са неком економском дјелатношћу;
 - b) превоз животиња директно у ветеринарске организације и ветеринарске амбуланте приватне праксе или из њих по савјету ветеринара.

Члан 2.

(Значење појмова)

У овом Правилнику поједини појмови имају следеће значење:

- a) *животишње* су све животиње кичмењаци и бескичмењаци;
- b) *сабирни центри* су мјеста као што су имања, центри за прикупљање животиња и сајмови, на којима се домаћи копитари или домаће врсте говеда, оваца, коза или свиња поријеклом из разних имања групирају у пошиљке;
- ц) *џраишилац* је лице које прати животиње током путовања и директно је одговорно за њихову добробит;
- д) *џранични ветџринарски џрелаз* је сваки гранични прелаз који је одређен и одобрен за промет живих животиња преко границе Босне и Херцеговине;
- е) *ветџринарски џројиси* су специјални прописи из области ветеринарства;
- ф) *надлежни орџани* су:
 - 1) Министарство спољне трговине и економских односа - Канцеларија за ветеринарство БиХ;
 - 2) надлежни органи ентитета: Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске и Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине;
- г) *надлежни инспекцијски орџани* су: Федерална управа за инспекцијске послове Федерације Босне и Херцеговине, Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске, Инспекторат Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, кантоналне управе за инспекцијске послове и инспекције у оквиру локалних органа управе.
- х) *сџремник* је сваки сандук, кутија, посуда или друга чврста структура која се употребљава за превоз животиња, а која није превозно средство;
- и) *одморнишћа* су мјеста одмарања одређена специјалним прописима;
- ј) *излазна џачка* је гранични ветеринарски прелаз или неко друго мјесто које је одредила Канцеларија за ветеринарство БиХ, а гдје животиње напуштају царинско подручје Босне и Херцеговине;
- к) *џуџивање* је цјелокупан превоз од мјеста полазишта до мјеста одредишта, укључујући сваки истовар, смјештај и утовар животиња који се одвија на успутним мјестима путовања;
- л) *чувар* је свако физичко или правно лице, осим превозника, које је трајно или привремено одговорно за животиње или брине о животињама;
- м) *брод за џревоз сџоке* је брод које се користи или је намијењен кориштењу за превоз домаћих копитара или домаћих врста говеда, оваца, коза или свиња, осим бродова са ро-ро технологијом или бродова који превозе животиње у покретним спремницима;
- н) *дуџо џуџивање* је путовање које траје дуже од осам часова, а које почиње покретањем прве животиње из пошиљке;
- о) *џревозно средсџтво* је путно или жељезничко возило, брод и авион који се употребљавају за превоз животиња;
- п) *навигацијски сисџтем* је сателитска инфраструктура која обезбјеђује глобалне, трајне, тачне и гарантоване услуге временског усклађивања и позиционирања или нека друга технологија која обезбјеђује услуге које се у смислу овог Правилника сматрају еквивалентним;
- р) *орџанизацијор* је:
 - 1) превозник који је склопио уговор са најмање још једним превозником за дио путовања или;
 - 2) физичко или правно лице које је склопило уговор са више превозника за путовање или;
 - 3) лице које је потписало Дио 1. плана пута из Додатка III. овог Правилника;
- с) *мјесџто џоласка* је мјесто у којем се животиња први пут утоварује на превозно средство под условом да је тамо била смјештена најмање 48 часова прије поласка.